

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Hayat bir yolculuktur, yanımızda bulunuyor.

Eylül 2022
Sayı: 84
Fiyat: 18 TL
KKTC: 19 TL

Bardak altlığı,
ayrac ve poster
hediye!

YASAK

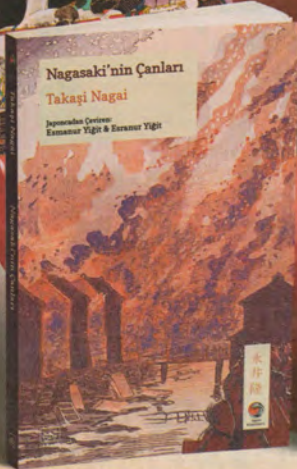
**"Belki bu karanlıkta
yasakları yasaklasak..."**

Aynur Doğan • Birkan Nasuhoğlu • Bülent Ortaçgil • Cahit Berkay • Cem Köklükaya
Cenk Taner • Deniz Tekin • Gökhan Türkmen • Güvenç Dağüstün • Hayko Cepkin
Murat Ertel • Ozan Kotra • Serkan Fidan • Vedat Yıldırım

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://raney.org>

Ali'nin Behrânı Yöresi • Ayhan Özalp • Ayhan Özalp • Ayhan Özalp • Ayhan Özalp • Ayhan Özalp • Ayhan Özalp • Ayhan Özalp • Ayhan Özalp • Ayhan Özalp
Kaani Sazayim • Celine Symbiosa • Erdal Güney • Pinar Ergün • Menderes Samancılar • Aydılgel • Fahrettin Engin Erdoğan • Barış Akpolat • Ali Deniz Uslu
Necati Tosuner • Doğu Şahin • Gül Çetin • Sama Bada • Almula Türedi • Ali Ulaş Akalın • Mevlide Yılmaz • Yunus Emre Ceren • Önder Abay • Oğuz Alkan

Japon edebiyatının büyük eserleri İthaki Japon Klasikleri'nde.

f /ithakiyayinlari

Twitter /ithakiyayinlari

İthaki Kitapları

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

İthaki Kitapları

Japon
Klasikleri

BAVUL

YASAK

**"Belki bu karanlıkta
yasakları yasaklasak..."**

BAVUL

“Ne uzundur unutus, ah ne kısıdır sevda”

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

Pablo Neruda

KADIKÖY

KAAN SEZYUM

ÇÖKÜŞLER HOLDİNG

Sabah uyangınızda, karşılaştığınız en sıradışı şey neydi? Adını hatırlamadığınız insanları nerede olduğunuzu bilmediğiniz birmekan, yada açık havada çıplak olarak filan mı kalktınız? Başına bunların çoğu geldi. Hatta yatağa giderken yolda bile uyuyakalmışığım var da geçtiğimiz gün artık bana bile "Hadi canım" dedirten bir şey oldu. Yatağımdaydım, buraya kadar iyi. Neresi olduğunuzu bilmediğiniz bir yerde uyanmak bazen insanı korkutuyor. Kimlerle geldiniz, neleri yaptınız, neler yediniz, neleri içtinizse artık... Bir de ağzıdaki çok yoğun sarımsak duyusunu sevmiyorum. Genelde gecenin sonunda gidilen forcabıda sarımsak suyunu kaşıklı içmek gibi bir huyum var. Bir kere bu halde dolmuşa binmişim geç saatte ama camı ne kadar açsam nafile. İçeceğim yerden önce utancımın inip yürümüştim.

Eskiden, 90'ların sonu, 2000'lerin başı filan gibi. Sanıkası kayan karınca yiyendolmuşlardı önce. Taksim'den Kadıköy'e gelen dolmuşlara belli biraattensona oralarda çalışanlar binerdi. Kemancı'da çalmışın, saat 0 olmuş, gece bitmiş, alet edevatı toplamışın, oradan taksiye binen gecenin haslatı badem olacak zaten. AKM'nin önündeki eski Amerikan arabasından bozma dolmuşa gidiyorsun, koltuklar zaten çok garip. İki büküm içeride bir de dolmuşun dolması için bekliyorsun, bir noktada doluyor. Genelde saat 4 sonrası dolmuşa sarhoşlar, çok sarhoş olan insanlar ve onların sarhoş olmadıkları sanan arkadaşları, Taksim'de sabah ilk otobüsü kadersabahtayacak kadarpasarı olmayanlar, işlerini günlerini bitirmiş hayat kadınları, pavyon çalışanları vebirsürü zurnatipicileri, Dol-

muşta o saatte yaşanan hikayelerinin pek sonu yok. Ücret yerine cüzdan uzatanlar, aracını çine kusanlar, şoförle inmek istediği yeri geçti diye sokağın ortasında kavga edip, hayatının dayagını yiyenler, eve dönen alkolüü gift kavgaları, telefonda küfürleşenler, falan filan... Ben konuya geçeyim.

Yataktaki uyandım, ağızımda yine dişlerden ya da diş etlerinden gelen kan tadı. Tuhaf metalik bir tat, artık alıştım, her sabah ağız yüz kan içinde zaten. Neyse ki yatmadan önce suyum içmişim, kedi de yataktaki, tamam sıkıntı yok. Hatta telefon ve cüzdan da oldukları ve olması gerektikleri yerlerde. Sabah uyangınızda en fena şeylerden biri, telefonu, anahtar, cüzdanı ya da başka bir eşyanızı bulamamak. Neyse ki her şey yerli yerinde lakin, yanımda bir paket Filiz makarna poşetiyim. Ağzı bağlanmış. Bir kısmı kullanılmış, yarım poşet makarnayla uyandım. Sağımda solumda ince düdük makarnalar var, orama burama batıyorlar. Tamam da hani pişmiş makarna olsa, mesela sabah yanbaşımda tabakla, kaseyle, ceviz kavanozuyla ya da salata kabıyla çok uyandım. Gece artık beyin evde yokken, son imkanlarla yapılan yemek çabası, bana yabancı şeyler değil. Çukulatakağıtları, jeli-bonlar (kolalı), simit, açma, poğça, Kürt böreği (sade), BigMac kutusu (patatesler yenmemiş), mutfak bezi, boş şişe, tabak vb. her türlü şeyi görmüşüm ama ilk kez hazırlanmamış bir yemeğin hammaddesini alıp koynuma sokmuşum. Yani yanınızda adını hatırlayamadığınız bir ya da birden fazla insanın bulmanızıza bile dahafecibir durum. Hangi motivasyonla o makarna poşeti

hani kafam alkolüüken kemirdim mi diye, o da yok. Dişler fırçalanmış yatmadan önce ama yine de koynuma giren makarna poşeti var.

İşte o sabah kendime biraz çekidüzen vermeye karar verdim. Ha verdim de ne oldu, ertesi gün yakın bir arkadaşımın ölüm haberini aldım. Kendimi sakinleştirmek için biraz kırmızı şarap gömüldüm. Sonra baktım olacak gibi değil, yakın başkabilir arkadaşımıradım, neyse kiyayatta. Atladım ona gittim. Müzik yaptık, bir şeyler dindirdik kafam dağıldı, sonra yine Kadıköy'e geldim, zangoç gibi içtim. Zaten bu ölüm olaylarını artık eskisi gibi kolay kaldıramıyorum. Nedenise memleketinde kim ölse ilk beni arıyorlar: "Ka'an, Murat Brezilya'da düğününden sonra araba kazası geçirdi öldü"; "Ka'an gitaristimiz Özgür kalp krizi geçirdi"; "Ka'an bilmemne vefat etti";... Ya neden beni arıyorsunuz? Diyolar ki böyle şeylere alışıkmışım. Evet kriz zamanlarında sakinim ama sonra çok vuruyor be.

Neyse bu haftaya da kaybettiklerimize üzülmeyi unutmaya çalışarak geçirdik. Umarım bu ay başka bir şeyler olmaz. Hayat her şey rağmen ölüm zamanında daha çok kendine bağlıyor. Ölene değil de hayatta kalana bir umut ışığı, bir "Artık yatağında sabah pişirilmemiş makarna bulma", "Artık daha az takil yoksa ertesi gün sıra sende" gibi mesajlar vermeye başlıyor. Ölümün tekiyi tarafı diğerleriniuyarması. Ölen için işlerde değişen bir şey yok.

Ölenle ölülmüyor ama içinden diğer bir şeyler de ölenle birlikte gömülmek istiyor. Ya da daha fazla göz önünde durmak istiyor. Hayata ya bakmak lazımdır ya da bakmamak. Bakmadığında da yaşamak güzel değil.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://iraney.org>

Mehmet Ali & Akşamsefasi

AYŞEN ŞAHİN

Çizim: Başak Aksoy

KEKİK DALI

Bir zamanlar üst komşumdu Nermin. Ona abla demem lazımdı hatta belki de teyze, yaşlara ilişkin domestik öğretiler uyarınca.

Dedirtmezdi, öyle bir kadını ki zaten denilemezdi. Ufacık metrekareye mimari bir başarıyla iki oda bir salon ve mutfakmışlaştırmış boşluklar sıkıştırılmış dairelerden oluşan dar gelirli apartmanımızda ikinci katotaurenar bir Emel Sayın, bir Olivia Newton John, bir Lady Diana idi o.

Apartmanımız, her yetmişliörneviniren İstanbul binasıgibi biraz rutubet, biraz kavrulmuş soğan biraz da incedenlağım kokardı.

Onunkapısındaokütü kokular silinir, onun tırnaklarıhiç kırılmaz, saçbozulmaz, kapıyı asladız yapmış pijamale açmazdı.

Kapısındaçıkçıklı birtak asılıydı, kurudallara sürekliparfüm sikardı. Dayanamazgibi ydi kentin ve binanın kokusuna.

Önünderenklibir paspas dururdu, zile basılmaz gözleri kırmızı taşı bir aslan başı tokmağa vurulurdu.

O kapı, apartmana o kadar fazlaydıki hepimiz ona göre hizalanmaya çalışırdık, kapı önlerinde ayakbağı bırakmaz, çöp poşetleri beklemezdi.

"N'aber?" demezdik birbirimize de "Nasılısınız?" derdik.

Güzel kadındı, belki de güzel değil ama çekiciydi yada çekicideğil şıkı, hatta şık da

değil amahuzurve neşe vadedirdi. Birşeydi işteNermin'in arından birbüyüsvardı.

Mahalleli dedikodu yapar bilirsiniz, evine erkeklerin girip çıktığı kadınlar ardından. Bir tek Nermin'in arından denirdi ki "Nermin Hanım'ın beyefendi bir arkadaşı yemeğe buyuracakmış, o son palamutu o ayırttı, kusura bakmayın"

Birileri girirdi hayatına, bir sima görünür olurdu mahallede, her beyefendi kalitesini bulatırdı semte, sonra sessizce gönderirdi Nermin hayatından, hayatımızdan. Özlenirdi hatta kimisi arından. Herşey abartısız ve sükmünet içinde ve şık yarıncırdı.

Çevirmendi Nermin, daktilosu gece gündüz çalışır, bir kitabı baskıya gönderdikten sonra bir iki ay sadecesevdiği kitapları okumaya zaman ayırır, balkonunda, çaybağçesinde, parktaçimenlereserdiği battaniyesindeve hattamahalleninufak meyhanesindebile kitabını okurdu. Özlenirdim Nermin'e, ufacık bir kız çocuğuydum, benim bile hayatım dalgalıyken onunki hep duru, mutlu ve huzurlu gelirdi bana. Hiç kötü koku çıkmazdı ne kendisinden ne hanesinden.

Aramız hep iyiydi Nermin'le. Hayran bakardım yüzüne, kimsenin yapamadığı kurabiyelerden ikram eder, kimsede olmayan renkte ojele armağan ederdi.

Bilmennedenarayıpsormadımhiç sonradan, insanları buncakolay unutturmek ne garip? Unutmak da değilde naftalinleiyip

beynin bir yerine kaldırmak gibi.

Olmak istediğini kadını, sanki olmuş gibi, onun ömründeki vazifesi bitmiş gibi saklamışım derinlere.

Nermin'in amatör lıgıydım.

Yalnızlığı pek sevmiyordum ama tek başın alğa bayılıyordum. Birilerine yalnızlığı teslim ediyordum da tek başınalığı vermeye kıyamıyordum.

Değişiyordum sürekli ama başkasının değiştirmesine dayanamıyordum. Seviyordum, seviyordum ama bunu büyü tmeyle hayatın tümüne yaymayı sevmiyordum.

İşte o gün, üzerimde ilgisi, sevgisi, emeği fazla kaçmışbir adama, kalbimincirosunun emeğinin karşılığına yetmeyeceğini izah etmek üzere bir yemekteydim.

Mekânı o seçmişti, hazırladığım konuşmayı zorlaştırarak kadargüzeldir meyhaneye oturduk: Kekik Dalı

Meyhaneyanık yağ, taze soğandegilims gibikekik kokuyordu hakikaten.

İkincikadeh sonunda tuvaletekalktıtm. Kapıdakekik dallarından birtak görüncebir anda geçmiş canlandı gözümde, Nermin'i hatırladım.

Rakunın hafızayı tetikleyp anıları canlandırmak gibi bir yeteneği de var, renkli bahçe lambalarının peş peşe yanması gibi işkili bir koridorından geçti zihnim.

Koşarak çıkıp kasanın durduğu masanın arkasındaki çerçevelere yeniden yakından baktım. Yeminle Nermin.

Garsonu yakaladım, kendimden emin

"Nermin Hanım burada mı?" dedim.

"Mutfakta, çağırayım mı?" dedi.

Biliyordum!

Kocaman kaçaklaştık, koca kadın oldum sanıyordum, ufacık kaldımyıne kollarında. Güzelidi hala. Eleri ellerimde hızlı bir özete girişlik karşılıklı.

Neler yapıyorduk bunca yıldır, nerelerdeydik?

Biz heyecanla konuşaduruyorduk, erkek gıyımınmarkalarınınbüyük reklam panolarındaki markayüzüğü boyly, yakışıklı, kır ve güz saçlarını atı kuyruguyupmış, diz hizasındaceplipantolonüzlerine kolları kıvrık keten gömlek giymiş, güre ve biçimli sakalı hiç ağarmamış bir adam elinde üç boş meze tabağı ile yanımızdan geçerken usulca eğilip Nermin'in açık omuz başına bir öpücük kondurdu.

Sağ kaşım refleksle havaya kalktı, dudağım sola bükülüp yandan güldü istemedim.

Nermiiiiiiiiiii...

"10 sene önce bu çocukçıkta karşıma şekerim, gençtir, merak etti, heves etti herhalde dedim, o yaşta kendimi o hale sokamazdım, bu sefer millet ne derdi? Naderindenneredenbaksan 12 yaş var.

Yollamaya çök çabaladım. Ben çabaladıkça bir kır kırdı kalkanlarımı. Tek bir kırmızı çizgime basmadan, bir gün olsun hesap sormadan, hiç sıkılmadan iki sene geldi gitti

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.org>

Mehmet Ali & Akşanserisi

kapıma. Bir evet dersem bu flörtün büyü
bozulur diye düşündüm. Ayda bir yemeğe
çıkardık. Güzel konuştuk, gülsürdük.
Gerisini getirmedim hiç. O 12 senelik boşluk
oturdu hep aramızda. Sonra bir musibet
hastalık geldi. Uzun da sürdü. Arkadaşların,
dostların işleri çıkar oluyordu dert uzadıkça.
Haklılar, bir hayatları var. Ama en haklı
bahane bile çok üyüyor insanın yüreğine, onca
zordayken. Bir tek o, her yardım gerektiğinde,
sanki "Gel seni raki içmeye götürüyem."

demişim gibi bir hevesle geldi benimle. Tedavi
midemi çok bulandırıyor, her şey burnuma
kötü kokuyordu. Bir gün taze kekik dalıyla
geldi bana. "Kekik dalın olayım mı senin? Tüm
kötü kokuları bastırır, ferahlatır, uzun dayanır,
kurusu bile tadı değişmez damağında." Oldu
da. Ben yaşlanmadım, o büyüdü. İşte bugün
gülüm, ikimizin bebeği Kekik Dalı'ndasın.
Beş yıldır çok iyiyim. Korkma, kalmadı bir
şeyciğim.

Her şeyi bildiğimi sanırdım, iyi severdim
biliyorsun, sevdiğime de sevdirdim kendimi.
Kendiliğinden sevmeyi ondan öğrendim,
öylece olduğun gibiyken de birilerinin seni
sevebileceğini öğretti bana. Hayattaki tüm
kötü kokulara rağmen. Geçmişini ezmeden,
hayallerine basmadan, etrafını çitle çevirmeye
kalkmadan, ağırlığıyla ezmeden de sevmek
mümkünmüş, bir erkek de bunu yapabirmiş.
Ömür bir yıl olsa, kasımda olmam gerekirdi.
Hastalığı eklersen aralık sonu hatta. Onunla
eylülde kaldım. Bitmeyen sonbaharımdayım."

Göz ucuyla kendi masama baktım. Benimki
tabakları yeniden yerleştiriyor, ortada alan
açmaya çalışıyor. Ara sıcak söyleyecek, ikinci
kadehten sonra bana iyi gelir bir paçanga.
Evden hazır getirdiğim kelimeler cebimden
dökülüyor gibiydi. Dökülmesin şimdi Nermin
etkisiyle. O başka kadın ben başka. Ben
memnunum yolumdan. Şimdi de gömleğinin
yakalarını düzeltiyor, suyla biraz elini ıslatıp
saçlarını yatırıyor. Neden bu kadar heyecanlı?
Yoksa? Hayır yapmasın öyle bir şey, sakın bir
kutu çıkarmasın cebinden. En korktuğum
şey. Hele şimdi; hiç yeri, zamanı değil.
Niyetim bambaşkaydı. Üzülmesin, üzmesin,
üzülmeyelim.

İlerledim masaya, ciddi konuşacağım
zamanlar saçımı toplanım istem dışı. Elimle
sol perçemimi alıp geriye yatırdım, tak diye
bir firkete uzattı bana gülümseyerek. Nereden
bildi, nereden buldu? Beni nasıl bu kadar iyi
tanıdı?

Nermin'e baktım omzumun üzerinden
geriye dönüp.

Kasanın olduğu masaya dayanmıştı.
Başkasının gözle göremeyeceği, anlamını bir
benim çözeceğim hafif bir baş hareketi yaptı,
sağ kaşı havada, sol dudağı bükük.

Döndüm masama, hiç bakmadığım kadar
dikkatli baktım seveyazdığım, kaçmaya
çalıştığım gözlerle, bana bakarken göz
bebekleri büyüyordu.

Dedim "Bu gece en iyisi hiç konuşmadan bir
güzel sarhoş olalım mı?"

ALİ DENİZ USLU

Jules Verne

Jules Verne'le Karaköy'de karşılaşlık
Belli ki devri devran dönmekten usanmıştı
Şimdinin kurgusuna yenik düşmüştü
Günümüze sıkışan ortalama bir zaman yolcusuydu işte
Bilmese de kara kaplı pek çok defterde yazardı ismi

Ocak soğuk geçer bu şehirde, poyraz ile lodos sağlayamaz üstünlük birbirine
Yine böyle bir günde ikimizin de epey zamanı vardı
Cenazeler kalkmış, dualar okunmuştu
Onun teknesiydi limandaki.
Rüyaların aşamayacağı dalga, atlatamayacağı fırtına yoktu
Bazı tekneler limanda güvensizdir, kaptanlar da karada yalnız

Biz de rakımızı ve hayallerimizi aldık sofraya
Sırtımızı İstanbul'a, yüzümüzü Marmara'ya döndük.
"Varsa şerefe, yoksa sağlığa!" diye herkese...

ÜMIT ALAN

BU YAZIYI BEĞENMESENİZ NE ÇIKAR?

Bir tiyatro oyununun galasına davet alıyor ve sevgiyle birlikte katılıyorsunuz. Oyun ilerledikçe sevgiyle birbirimize bakmaya başlıyoruz. Çünkü izlediğimiz oyun o kadar kötü yazılmış ve o kadar kötü oynanıyor ki dayanılır gibi değil. Tiyatro konusunda bilgim sınırlı olduğu için 'Bende mi bir tuhafılık var?' diye şüphe içindeyim ama bu konuda benden daha bilgili olan sevgilimden de teyidi alınca rahatlıyorum. Nezaket gereği sonuna kadar kalıyorum. Çünkü çıkaşt davet için teşekkür etmek ve aynı zamanda ekibi tebrik etmek gerekiyor. Fuayeye doğru ilerlerken biraz sonra söyleyeceğim yalanlar için acı içindeyim. Dürüstyanım 'Kusura bakmayın, emeğinize sağlık ama çok kötü olmuş' demeyi arzularken nezaketli ve fakat kuyupak yanım 'Tebrik ederim, çok beğendim' demeye karar. İkincisi galip geliyorum. Neyse ki dönem sosyal medyanın pek olmadığı dönem. Yani bu yalancı bir de binlerce kişinin huzurunda yani sosyal medya tekrarlamam beklenmeyecek. Her hâlükârda böyle davetlere daha dikkatli katılmam konusunda bir ders almış oluyorum. Aynı şey büyük bir nezaketli imzalanarak gönderilen kitaplarda da bazen başıma geliyor. Soğuk terler döküyorum. Çünkü okumak için vakit sınırlı ama daha önemlisi 'beğen' devrinde yaşıyoruz. Bir eseri beğenmiysek ya eserin sahibine karşı kötü niyetliyiz ya da kıskanıyoruz anlamına gelebiliyor. Dümdüz beğenmeyince olmuyor. Bu riski göze alamadığımız için de 'like' ya basıp geçebiliyoruz. Aksi pek olası değil. Herkes eleştiriyi açık olduğunu söyleyip, büyük bir olgunlukla karşılayacağını eklese de bu pratikte hiç böyle olmuyor.

LIKE TUŞU HEP VAR MIYDI?

Kimilerimiz like ya da beğen tuşunun sosyal medyayla birlikte icat olduğunu düşünebilir. Oysa 2004'te kurulan Facebook'a beğen tuşu, 2009 Şubat'ında, yani beşinci yılında eklendi. O zamana kadar iletişimlere sadece yorum yapmak mümkündü. Beğendiyseniz de beğenmediyseniz de bir açıklama yapmak gerekirdi. Beğen tuşunun geliştiricilerinden Bret Taylor bu ihtiyacı, 'Düğmeyi sunmamızın ilk nedenlerinden bir tanesi insanların çoğu zaman bir şeyi anlayamamak istemeleri ancak bu konuda söyleyecek bir şeylerin olmamasıydı, birçok yorum 'wow', 'cool' gibi tek kelimeden oluşuyordu.' diye açıklıyor. Beğen tuşu bu kadar kolay eklenmesinin rağmen 'beğenmedim' tuşu düşünülünce işler hiç de öyle kolay olmuyor. Uzun süren testler ve araştırmalardan sonra beğenme hakkı ancak 2016 güncellemesiyle geliyor, o da emoji'ler içinde yer alan 'kızgın' ve 'üzgün' gibi tepkileri indirgenerek. Yine geliştiricilerle yapılan mülakatlarda beğenmeyen bir insanın nedeniyle birlikte bunu yorumlarda açıklayabileceği belirtiliyor. Oysa beğenmek çok kolay. Hiç kimsenin zararı yok ve

nendense birisinin paylaştığı içeriği beğenmek, içerikten bağımsız bir şekilde "Biz iyi arkadaşız" demeye geliyor. Öyleyse beğenip geçelim, ne var elimize mi yaparız?

ACI YOKSA KATHARSİS YOK

Dünyaca ünlü filozof Byung-Chul Han, Türkçede yeni yayımlanan Palyatif Toplum (Metis Yayınları, Temmuz 2022) kitabında, bir önceki paragrafta sorduğum sorunun cevabını, "Evet, mümkünse eline yapışsın ve her şeyi beğenme" anlamına gelecek şekilde vermiş. Çünkü Byung-Chul Han'a göre, günümüz toplumları algofobi yani acı korkusu yüzünden vizyonunu kaybetmiş durumda. Acıya cesareti olmayan palyatif (geçişirici) siyaset de nihayetinde sorunun çözüm toplumu dönüştürmüyor ve her şey eskisi gibi devam ediyor. Byung-Chul Han bu algofobinin ardında sosyal medyanın kazandırdığı alışkanlıklar da görüyor: "Palyatif toplum aynı zamanda bir 'beğendim' toplumdur da. Bir beğeni çılgınlığına kapılmıştır. Her şey beğeni kazanana kadar

düzeltilir. 'like' günümüzün imi, hatta ağrı kesicisi. Sadece sosyal medyaya değil, kültürün bütün alanlarına hükümdir. Sadece sanat değil, bizzat hayatı instagramlanabilir olmadır. Umudadır, yani acı verilecek keskin kenarlar, uçlar, çatışmalar, gelişmeler giderilmiş olmalıdır. Acının arındırıcı olduğu unutulur. Acı katartik bir etki gösterir. Beğeni kültürü katharsis imkânından yoksundur. Bu da insanların beğeni kültürünün yüzeyi altında biriken olumsuzluk cürufunda boğulmasınayol açar."

OLUMLUKTAN KÖRLEŞMEYE

Byung-Chul Han'ın işaret ettiği olumsuzluk cürufunun bir adım ötesindeyse körleşme var. Çünkü beğen tuşunun koyma nedeni sadece açıklanma sınırlı değil. Buradaki beğeni verileri birikiyor ve algoritmaları geliştiriyor. Nihayetinde sosyal medya sadece beğendiğimiz ve onayladığımız şeyleri göreceğimiz bir akış sunan hale geliyor. Aksi takdirde platformdan kaçma olasılığımız var ve bu da kabul edilemez. Takipçilerimizin suyunu gidecek şekilde düşünmek ve üretmek her açıdan kazançlı. Sonuçta acı eşliğimiz de giderek düşüyor. Bunu günlük pratikte eleştiriyi tahammülsüzlük olarak görebiliriz. Uzun vadede yaratıcılık ve dönüştürücülüğün körleşmesi olarak yaşayabiliriz. Çünkü günümüzün toplumu "beğenmeye" odaklı ve tartışmadan kaçmaya teşne bir şekilde gelişiyor. Şarkılar bile eskisi gibi acıların bahsetmek yerine laf sokma yarışına dönmüş gibi. Aşk acısı hiç cool bir şey değil. Bunun yerine "Sen gittin ya ben sıkıyım" algoritmasının yürümek moda. Oysa Edip Cansever'in dediği gibi aşk bile "en bitirir acılarda en dayanıklı büyüyör."

BEĞENİ CÜTÜRÜ

İLERİYE CÜTÜRÜR MÜ?

Ne mutlu ki, bu yazı kısa vadede bir internet ortamında okunup, değeri altındaki beğeni sayısıyla ölçülmeyecek. Ancak dünya üzerindeki üretiminin ezici bir çoğunluğu sosyal medyada ve beğenimiz bekliyor. Bütün Youtube videoları "Bu videoyu beğen ve kanalıma abone ol" diye başlıyor ve bitiyor. Bir de tersi var tabii. Herkesi kızdıracak bir şeyler yazarsanız da hızla linç edilme riskiniz var. Gerçekten farklı düşününce, sırf ilgi çekmek için farklı düşünen yani günümüz tabiriyle "trollük" yapmayı ayırmak çok zor. Çünkü bazı durumlarda herkesin beğendiğini beğenmemenin bile bir etkileşim değeri var. Tüm bunların içinde, gerçek bir tartışma süreci geçirmek ve bunun sonunda ileriye gitmek mümkün mü? Çok umutlu değilim ama diyebiliriz ki, bu yazıyı ve yazıda anlatılanları beğenmezseniz bile bundan bir umut çıkar. Gerçekten beğenmeyip bunu dönüştürücü bir biçimde ifade etmek adına bir umut elbette...

Kimilerimiz like ya da beğen tuşunun sosyal medyayla birlikte icat olduğunu düşünebilir. Oysa 2004'te kurulan Facebook'a beğen tuşu, 2009 Şubat'ında, yani beşinci yılında eklendi.

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları'ndan Yeni Eserler

168 sayfa

BİLİNMEYEN ÜLKEDE YOLCULUK
DAVID PARK – ÇEVİREN: HÜSEYİN GÜNDOĞDU

Dünyanın kardan bir pelerine büründüğü, yolların uçsuz bucaksız bir beyazlıkta kaybolduğu bir kış gününde Tom, öğrenci evinde mahsur kalan hasta oğlunu eve getirmek için arabasıyla yola çıkar. Fakat bu yalnız yolculukta ona; Noel neşesini bin bir çabayla aileye geri getirmeye kararlı karısı, eve dönüşünü sabırsızlıkla bekleyen küçük kızı, ne kadar uğraşırsa uğraşsın bir türlü bağ kuramadığı oğlu, hayal kırıklıklarıyla dolu kariyeri ve kendini gaptiren bir ses olarak hatırlatan diğer oğlu Daniel eşlik edecektir. Çağdaş İrlanda edebiyatının son yıllarda adından övgüyle söz ettiren, ödüllü yazarlarından David Park'tan babalar ve oğullar, peşimizi bırakmayan sırlar ve duyguların donup yeniden canlandığı anlar üzerine yalın, şiirsel, ustalıkla bir üslupla yazılmış unutulmaz bir roman.

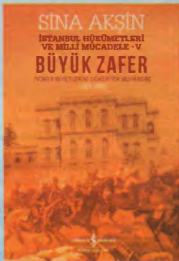

176 sayfa

MİRAS
MIGUEL BONNEFOY – ÇEVİREN: BİRSEL UZMA

Fransa'daki bağları amansız bir salgınla kuruyup giden bir bağcı sağ kalan son asma kökünü cebine koyar ve onu California'ya taşımasını umduğu gemiye biner. Fakat hayalleri talihiyle bağdaşmaz. Karahumma olup gemiden Valparaíso Limanı'nda inmek zorunda kaldığı gün, yola çıktığı Fransa ve ayak bastığı Şili'yi bekleyen kader, gümrükteki bir yanlış anlamaya sonucu soyadı Lonsonier olacak ailenin de kaderi olacaktır. Miguel Bonnefoy, siperlerin derinliklerinden sıradağların doruklarına, limon ağaçlarının gölgesinden diktatörlük yıllarının karanlığına uzanan bu büyük hikâyesiyle geniş bir zaman dilimini kısa bir romana sığdırırken, hayranlık uyandıran üslubu ile keşfedilmesi ve takip edilmesi gereken bir yazar olduğunu kanıtlıyor.

BÜYÜK ZAFER
PROF. DR. SINA AKŞİN

Prof. Dr. Sina Akşin, *Büyük Zafer. İyonya Niyetlerini Çökerten Muharebe (1921-1922) ile İstanbul Hükümetleri ve Milli Mücadele* dizisini tamamlıyor. Dizinin bu beşinci ve son cildinde, Sakarya Muharebesi'nin son günlerinden Büyük Zafer'e, ardından İzmir'in kurtarılışına ve İstanbul'un yönetiminin TBMM adına Refet Paşa tarafından devralınıp "Miller Saltanatı" bayramı sokaklarda coşkuyla kutlanırken son padişahın İngilizlere sığınmasına kadar sayısız kritik olay peşpeşe sıralanıyor. Büyük Zafer'in 100. yılında Milli Mücadele'nin ruhunu anlamak için vazgeçilmez bir kaynak.

Kurucusu olduğumuz İş Bankası Kültür Yayınları yeni kitaplarla büyüme devam ediyor.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Türkiye'nin Bankası

ZEHRA ÇELENK

Pippa Bacca ve bir direniş biçimi olarak güvenmek

"Hayır, korkmuyorum," diyor, "ben hep otostop çekerim. Bu insanlara güvenmekle ilgili..."

"Hayalim otostop kültürünü geri getirmek... Birbirimize herhangi bir konuda yardım etmeyi öğrenebilmek. Çoğu insan bunu kaybettiler..."

"Bize sık sık dünyanın artık kötü bir yer olduğu anlatılıyor. Oysa otostop yaparken size iyi davrananların, yardım etmek isteyenlerin daha çok olduğunu anlıyorsunuz..."

Pippa Bacca, gittiği her ülkede ebelerle konuşuyor. Can alansavaşlara, canalan erkeklerle karşı, bir bebeğe can verenler... Onlara teşekkür etmekteki ayaklarını yıkıyor. "Eğer bir insan bir bebeğin dünyaya gelişini, o acıyı ve mutluluğu görürse günün birinde birini öldürebilir mi?" diyor. "Yıkıyor ayaklarını yıkadığı bir ebeyle. Ebe 'hayır, kesinlikle, bu mümkün değil...' diyor. Pippa gülümseyiyor. İtalyan performans sanatçısı ve aktivist Pippa Bacca ya arkadaşları Silvia Moro üstlerinde beş birer gelinlikle, savaşın etkilediği ülkelerden geçerek, otostopla Milano'dan Tel

Aviv'e varmayı amaçlıyorlar. Yolculuk boyunca gelinliklerini hiç yıkamamayı tasarlamışlar. Halklar arasındaki barış ve evliliği simgeleyen gelinlik, bu zor yolculuğun tüm izlerini taşıyan bir tuvale dönüşecek.

Pippa'nın dünyayı yıkayan bir gülümsemesi var... Ayaklarını yıkmak istediği ebelerden biri, düşündüğü gibi, yaşıyan bir başka kadını, buna asla izin vermiyor. Pippa bunun kendisini küçültmediğini anlatıyor. Kadın "bu bir prensip meselesi" diyor.

Pippa'nın yanına, yere çöküyor. Konuşuyorlar. Güven ve saygı daima akış gidecek bir yol buluyor kendine. Pippa'nın dünyayı katman katman açan elleri var.

Barış gelini Pippa, gerçek hayatında

sadece tutkun olduğu yeşil renkte giyiyor. Hayatını birkaç farklı karakter olarak yaşıyor. Bunlardan biri olan Pippa Bacca

makyaj yapmıyor, otostopun evrensel aksesuarına sıkı sıkıya bağlı kalıyor, zorluklara çok dayanıklı, gülümsemesinden başka süs olmayan biri. Sık sık büründüğü bir başka karakter olan Eva Adamovitch makyajla kirli, şuhkahkahalı, frapan ve güçlü bir kadın. Pippa'nın "yaşadığı" karakterlerden biri, birtaşvan. Üstünde sadece yeşil bir fular olancıklık

taşıyan ortalarında pek az görünüyor. Bu karakterleri oynamıyor, yaşıyor, hayatı böyle icra ediyor. Çoklu kişilik bozukluğu gibi bir şey değil bu. Pippa'nın hayatı başlı başına

Hayat çok zalim bir hikayeci. Güvenin hayatın özü olduğunu kanıtlamak için hayatına mal olan bir yolculuğu göze alan Pippa ise bir kurban değil. Büyük, çok büyük bir devrimci.

bir sanat yapıtı.

Pippa bir performans sanatçısı ama "artistik" ruhan olası karpis ve özenlerinden çok uzak. 34 yıllık hayatının her anını yaşamış biri. Kâğıt kırptırlarından figürler çıkarıyor, bu çocuksu fikri de etkileyici yapıtlara dönüştürüyor. Pippa'yı anlatacak şey belki de "bilerek masumiyet" olabilir. Oldukça maceracı ve aklına koyduğunu yapan biri ama asla saf bir hayalperest değil. Yabancılarla ve can alıcı patriyarkal sınırlara güvenmenin iyimserlikten öte, aptallık sayıldığı bir dünyada Pippa için güvenmek bir direniş biçimi. Otostopla çıkılacak bu uzun yolculuğun tüm risklerinin farkında. Umut etmiyor, göze alıyor. Erkek olsaydı dünyanın en büyük devrimcilerinden biri sayılırdı, heykelleri dikilirdi her yere. Pippa sevinecek, çok sevinecek, aşkla sevinecekleri. Dünyabarışı için çıktığı yolculuk 23. günde Gebze'de bir kamyoncunun tecavüzüne uğradıktan sonra boğulup gömülmesiyle sona eriyor. "Hepsini bir saat içinde yaptım," diyor katil. Pippa'nın kamerasını ve telefonunu alıyor. Pippa'nın katili, barış gelini öldürdükten sonra onun kamerasıyla bir arkadaşının düğününü çekiyor. Hayat çok zalim bir hikayeci. Güvenin hayatın özü olduğunu kanıtlamak için hayatına mal olan bir yolculuğu göze alan Pippa ise bir kurban değil. Büyük, çok büyük bir devrimci.

Yönetmen Simone Manetti'nin, yolculuğu başlangıcından itibaren gösteren arşiv görüntülerini etkileyici söyleşilerle harmanladığı, 2019 yapımı müthiş belgeseli "Barış Geline: Pippa Bacca" ("I'm in Love with Pippa Bacca") MUBİ'de gösterimde. Film, tanıdığımızı sandığımız bu olağanüstü kadını gerçekten tanımamızı, amacını ve yolculuğunu anlamamızı sağlıyor. Aşkın en geniş anlamıyla bizi Pippa'ya aşık ediyor çünkü sevmek, anlamaktır.

Barış gelini Pippa 2008'de ülkemizde ortadan kaybolduğunda olabilecekları çoğu insan kestirmişti. Bu yola, dünyanın ve ülkenin kötülüğüne dair hiçbir şey bilmeksizin çıktığı sanıldığından, maruz kaldığı acımasızca alaylar ve yazıkların yanı sıra bugün hala birçok yerde okuyabilirsiniz. Ama annesinin dediği gibi "Pippa her şeye rağmen kazanıyor." Bir noktada yollar ayrılmış olsada, sadık yol arkadaşısı Silvia Moro'nun etkileyici sözleriyle, "Çünkü erkek bir canavardır ve kadine ve kalmalıdır denklemleri tatmin olamaz. Birbirimizle yeniden bağ kurabilmek için sokaklara geri dönmeliyiz."

Barış gelini Pippa Bacca ülkemizde katledildikten sonra hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığını düşünenler az değil. Ülke için bu tarihten sonrası hep yokuşağı, gerçekten. Ama Pippa'nın kısacık yaşamıyla verdiği anlamlı mesaj bir lanet değil bana göre. Gülümsemesiyle dünyayı yıkayan bu kadın, dünyanın daha iyi bir yer olabilmesi için yüzleşmemiz, göze almamız, güvenmemiz ve bağ kurmamız gerektiğini söylüyor. Pippa, her şeye rağmen kazanıyor.

"Dünyanın en dalgın adasını,
en derin hülyalara balmışın alın,
ayığa kaldırıp yürüttün;
bu adam hiç sormadan, nerede
su varsa oraya götürcektir seni...
...böyledir derin düşünce ile su
her zaman el ele gider,
barış biter burda!"

HERMAN MELVILLE
- MOBY DICK -

"Bu dünyada baston esen rüzgarlar,
kıstır esen rüzgarlardan çok daha süreklidir.
Böyle olursa da, kıç güvertedeki
amiralin aldığı hava, ikinci elden bir havadır.
Neden dersiniz, bu havayı daha önceden baş güvertedeki
tanrı alıp vermiştir. Amir alırsa,
ilk soluk Sinaia kendi olduğunu sanır."

- MOBY DICK -

ATAOLU BEHRAMOĞLU

BİR ŞİİR VE ÖYKÜSÜ: “KUŞATMADA”

Kesintisiz dört yıl süren ilk yurt dışı yolculuğumdan 1974 Eylül’ünde İstanbul’a dönüp sanırım birkaç ay anne-baba evinde konuk olduktan sonra, Kadıköy’de, adını şimdiki anımsamadığım, İskeleden altı yola (Boğa Heykeli’ne) giden caddeye paralel sokaktaki Karadeniz Apartmanı’nda bir daire kiraladım.

Şimdi anımsadıgıma, büyücek bir salon ve yatak odası olarak kullandığım bir odadan oluşan bu dairede, orada yaşadığım birkaç yıl süresince, nedense hiç karyolam olmadı... Yere serdiğim bir döşekte yatıp kalmayı tercih ettim...

Fakat Militan Dergisi bu evde tasarlanıp yayımlanmıştı... Kemal Özer’li, Bekir Yıldız’lı, Barış Pirhasan’lı, Erdal Altova’lı, bir keresinde Şükran Kurdakul’u ve kuşkusuz dergiyi birlikte omuzladığınız Nihat Behram’lı toplantılar bu evin salonundakimasanın çevresinde gerçekleşti...

Her anlamıyla unutulmaz, unutulamayacak zamanlardı...

En çok sevdiğim ve şiir dünyamın oluşmasında özellikle önemli bulduğum şiirlerimden “İşte Yeniden”(1975), “Annem Yok Artık”(1976), “Yaşadıklarımdan Öğrendiğim Bir Şey Var”(1977) ve bu yazıda sözünü edeceğim “Kuşatmada”(1978), o yıllarda, o evde yazıldı...

Son zamanlardaki şiir dinletilerimde, söyleşilerimde, birazda okuru şiire yakınlaştırmak amacı ile, okuduğum şiirlerin yazılış öykülerinden söz ediyor, daha da çok o şiire vegenellikleşir sanatınallışınbazı inceliklere değiniyorum...

“Kuşatmada” bu şiirlerden biridir. 1980’eyaklaşmaktayken, havadayaklaşan kötülüklerin de esintileri duyumsanıyordu....

Ölümler, kırmalar, gitgide kötüleşen ve gerginleşen siyasal ortamın yanı sıra, sıradangünü-lüyaşamın tadı da gittikçe kaçmaktaydı...

Örneğin “Kaçak” adında bir TV dizisinin başladığı bir süreçte, bu dizinin gösterildiği günlerde, sokakların ürktücü bir ıssızlığa büründüğünü anımsıyorum.

İnsanlar sanki evlerine ka-

panmak için bahane arıyor, toplumsal yaşam da onları bunu yapmaya zorluyordu...

Yaşamlarımız giderek sanki daraltılmakta, kuşatılmaktaydı...

“Kuşatmada” imgesi (ya da metaforu), tamolarak o günlerinrünüdür...

İlk dört dizedeki “kuytu bahçeler” Yahya Kemal şiirine bir gönderimdir.

Çünkü yaşamakta olduğumuz, şiirlerimizi tasarladığımız yerler, artık, örneğin “Kandilli’nin eski bahçeleri” değil, kuşatıldığımız, sanki hapsedildiğimiz, ıssız, ya da yabancı seslerleledelik deşik, sarsakodalardır.

Var oluş üstüne düşüncelerle pantolon-daki yağ lekeli birlirtileği, var oluş, (daha da doğrusu var olmayış) felsefesine bir gönderme olarak okunmalıdır. Zihinimizde en önemli şeylerle en önemsizlerinin sürekli olarakyer değiştirip durması...

Sevginin anlamını yitirmesi, olumsuz duy-guların bile sürekli olmayış, katıksız sevinç duymak ve üzölmek yeteneklerini yitirmiş olmamız içimizdeki “çocuk ölüsü ve gülen çocuk” metaforunda yoğunlaşmış oluyor.

Buradaki “gülen çocuk”un şiirin en son dizesindeki umut direnişine bir hazırlık olduğun şu anda anımsadım...

“Sırttan sırtışık bir reklam spotu” yaşam-larımıza tam da o günlerde hayasızca sızmaya başlayan bir tüketim toplumu olgusuydu...

Şimdilerde tam olarak bu hayasızlığın kuşatması altındayız.

Örneğin internette, para ödemesizsin, arayagerçekten de sırttanve sırtışıkreklam cümleleri ve görüntüleri girmeden, kesintisiz bir Beethoven ya da Chopin dinlemek şansına sahip değilsiniz...

“Dalgakıranlara zincirlenmiş” denizi bir çevreci gözüyle, aynı zamanda zincirlenmiş yaşamlarımızın imgesi olarak okuyabilir; tıpkı bunun gibi o “çürüyen su”yu hem o deniz hem yine değersizleştirilen, çürütölen, yok edilmekte olan canlı yaşamlarımız olarak görebilirsiniz....

“Çorak topraklarda yeşerttiğim aşk”ı “hiçbir şeyin kurutmayacağı” inancı ya da inadı ise, kuşatmayı kırmaya bir eylem çağrısı olarak okunmalıdır...

Son zamanlardaki şiir dinletilerimde, söyleşilerimde, biraz da okuru şiire yakınlaştırmak amacı ile, okuduğum şiirlerin yazılış öykülerinden söz ediyor, daha da çok o şiire ve genellikle şiir sanatına ilişkin bazı inceliklere değiniyorum...

KUŞATMADA

Kuşatma altında vermem gerekiyor
Ömrümü etkileyecek kararları.
Kuytu bahçelerde değil
Sarsak odalarda yaşıyorum aşkı.

En güzel dizeyi buluyorum derken
Bozuyor düşümü bir klakson sesi
Aklımda hayatım üstüne düşünceler
Ve pantolonumdaki yağ lekesi.

Sırıltan, sırnaşık bir reklam spotu
Ekleniyor sonuna duygulu bir film
Sevgi yitiriyor anlamını
Kaypaklaşıyor kin.

Bir çocuk ölüsüyle yan yana
Yaşıyor içimde gülen çocuk.
Kotiksız sevinç duymayı
Ve özlemeyi artık unuttuk.

Gök diye bir şey vardı bir zaman
Sonsuz, engin, mavi
Şimdi sünepe bulutların
Hasta köpekler gibi gezindiği

Ve dalgakıranlarla zincirlenmiş deniz
Gitgide cürüyen bir su olmada artık
Akıtmada zehrini doğaya
İçimizdeki bataklik...

Kuşatma altında vermem gerekiyor
Ömrümü etkileyecek kararları,
Fakat hiçbir şey kurutamayacak
Çorak topraklarda yeşerttiğim aşkı...

(1978)

ÖLÜM BEKLESİN BİRAZ

ŞÜKRÜ ERBAŞ

İçimdeki çocuk çok erken dillendi. İlk masalı dinlediğimde, ilk türküyü anladığımda, sularınve ağaçlarınsesiniilk duyduğumda, gecedendi ilk korktuğumda yazmaya başladım. O seslerin büyüyle, o hikâyelerinardından hayalhanemakıp gitti. Yalnızlığın ilk kayıtlarıydı o sesler. Hevesin ilk kayıtları. Acıdan korkuya, büyümenin ilk kayıtları. Ölüme kadar hep dönceğim o hazineye. En derinlerimde tozlu, yaralı duran biricik yaratıcım o benim.

★★★

Bozkırın büyük yalnızlığından doğdu her şey. O yalnızlıktan yapılmışevlerin okunaksız yazısından. Gerçeğin içimize akan soğuk kanından. Gaz lambaları, puhu kuşları, gökyüzükandilleri, çakırdikenleri, ırmakların sisli uçuşu, kitapların çocuk kalbimize doldurduğu uzaklar, büyük hayatlar. Sonrailk gençliğinkanatlarıyla şiir. Sonra devrim rüyası. Sevginin gövdemize yürüyen ilk karıncası.

Ölüm beklesin biraz.

Sonra bir uzun yolculuk. Büyülü meydanlar. Geleceğin avuçlarımızda çiçek açtığı bir zaman. Yoksulluğu ve ölümü çok erken öğrendiğimiz 'alacakaranlık.' İnsan olmanın harflerini kâğıda düşmeye başladığımız yürek çarpıntıları. Büyük şehir denen korku. Vitrinlerin baş döndüren uzaklığı. Kalabalığın küçük yalnızlığı. Herkesin birbirinin içinde

Biz şarkımızı birisine söylemezsek dünyada sevgi olmaz. Kendimizi taşıyamayız. Arzumuz ruhumuza azap verir. Güzellik cezaya döner.

kaybolduğu hayatlar.

Ölüm beklesin biraz.

Sonra gökyüzüne varan bir kalabalık. Acının evleri. Umudun büyük cezası. Şiddetin kırmızı sokakları. Sonra kalbin sessizce soğuması. Sonra bir ruhsuz yalnızlık. Unutmanın açık hapishanesi. Bukadar çok ve bu kadar sessiz olmanın cehennemi. Hiçbir iyiliğin soluk alamayacağı bir korku. Aynı şeyleri söylerken bilebirbirindennefretetmek. Yalnızcakendini seven bir aptallık.

Ölüm beklesin biraz.

Ben canımı dünyaya tutuyorum. Onlar yaralarını görüyorlar. Ben kötülüğü yazıyorum. Onlar iyiliğin ipeğini dokuyorlar. Ben bir gelecek fotoğrafı çekiyorum. Onlar fotoğrafa ruhunu veriyorlar. Onların şarkısınısöylüyorum. Onlarsesleriyle soluğumu yedi renge boyuyorlar. Ben bir yürek masalı anlatıyorum. Onlar kırıklıklarında düşümü arzuları seviyorlar.

Ölüm beklesin biraz.

Biz şarkımızı birisine söylemezsek dünyada sevgi olmaz. Kendimizi taşıyamayız. Arzumuzruhumuzaazap verir. Güzellik cezaya döner. Bize yaşama sevinci bağışlayacak bir 'gönül yaramız' olmaz. Otları da yıldızları da ancak ölünce görürüz. Taşların bileaşkla soluk aldığınıduyamayız.

Birisibizi sevmesze, bizim insanlara söyleyecek sözümüz kalmaz.

Ölüm beklesin biraz.

NECATİ TOSUNER

Dr. Bahar Deyince...

Gözeriminönündecanlanan ilkgörüntü Hatay'dan: Gündüz. Üst katta, en dipteki ikimasa birleştirilmiş, -kalabalığız.

Dr. Bahar duvarın hemen yanında oturuyor. Ben de onun karşısındayım. Bahar'ın yanında Sait Maden var. Onun yanında Mustafa Öneş, onun yanında Günel Altıntaş. Benim yanımda Hulki Aktunçvar. Refik Durbaş, Hulki ile Eray Canberk arasında. Eray'ın yanında Egemen Berköz, Mehmet Ali Işık, Egemen ile Günel'in arasında oturmakta ve çemberi kapatmakta.

Benim üzerimden kapıya doğru uzun uzun bakmakta Bahar.

"Biliyor musun, Dr. Bahar?.." diyorum biraz yükseksesleona.

Sonra da ortalığa atıyorum lafımı:

"Biliyor musun, bu masada şiiir yazmayan bir tek kişi var!"

İnce bir gülücük geçiyor "deli doktoru"nun yüzünden, kapıya bakmayı sürdürüyor.

Halil İbrahim Bahar, tam on yıl boyunca, her ay Soyut Dergisi'ni çıkardı.

O derginin edebiyatımızdaki işlevini ve bunun o günkü önemi bilen biliyor. Benim soracağım soru şu: Bir edebiyat dergisini on yıl çıkarırsın da, niçin kendi şiirlerini bir kitap olarak yayımlamazsın?..

O zamanlar, bazı şairler kendi şiir kitaplarını çıkarmaktan hep sakındılar. Ancak -en az- otuz yıl bekleddikten sonra Sait Maden ilk şiir kitabını çıkardı. Bunu ertesi yıl Günel Altıntaş'ın kitabı izledi. İki yıl geçince, hepsinin ortak arkadaşı olan Adnan Raşit Günay'ın kitabı çıktı. Bu kervana epeyce gecikmeli olarak Mustafa Öneş de katıldı sonradan ve ilk şiirlerini Tülay Ferahile birlikte kitaplaştırdı.

Bu arada hep sessiz kaldı Dr. Bahar.

Onun yaşadıkça gözlenen tutumlu yaşama biçimine bakıp da bunu "paraya kıyamadı"ya bağlamak yanlış olur. Soyut'un çıkarılmasına Günel Altıntaş'ın ve Sait Maden'in çok emeği geçmiştir ama giderleri karşılayan Bahar'dı.

Herkes unutsa ben unutamam!

Benim o yazı makinemi de satmak zorunda kaldığım dönemde, Soyut'un her öykümeyüz lira ödemesini nasıl unuttum?..

Darda kalmış olan bilir: Hastanede bir tanıdığının olması nasıl da önemlidir!..

Samatya'da doktorken, Çağaloğlu'ndan, Trabzon'dan ve onun dolaylarından gelenler nedeniyle çok geniş bir çevresi olmuştur.

Muzaffer Buyrukcu'nun günlüklerinde sıkça anlatılan o hepimizin Beyazıt'ta geçen günlerindeki toplantıların nedeni, onun hemen oradaki bir sokakta oturuyor olmasıdır.

Evet, onunla geçinmek için onun istediği gibi yaşamak gerekir.

Bizi orada toplan da ne olur, çoğu zaman tek kadeh de içmeden bizleri masada bırakıp erkenden kalkar, "Tikveşli" yoğurdunu alıp evine gider.

Sarı Vosvos evin karşısındaki kapalı otoparkta güvendedir nasıl olsa...

Benim o Beyazıt'taki eve bir kez gitmişliğim var

Çok yıllar sonra, ben Bostancı'da oturduğum halde onun Göztepe'deki evine de topu topu iki kez gitmişimdir.

E, adam sigaradüşmanı!

1977 yılında Mehmet Seyda ile ilgili yazdığım bir yazıda şöyle demiştim: Bu alınganlık beni alsın, sigara dumanı etsin. Dr. Bahar da sigaraya başlasın artık.

Daha çok o bana gelirdi. Ben evliyken de Leman Yenge derdi, gelirdi bizim eve. Ama ben emekli olduktan sonra daha sık görüşür olduk.

Gelir, benim tavandan sarkan tek ampulü parmağıyla gösterir, hep böyle vurgulardı: "Vaziyet vaziyettir!" derdi.

Bir bakıma, "Buna da şükür!" demek gibi bir şeydi bu. Çünkü yıllar önce bir gece gelmişti ki Beyazıt'taki evine, her yer "Makbeel"...

Karısının erkekkardeşigeli pevedikitüm eşyayı götürmüştü. Tavandaki lambayı da sökmüştü, iyimi!

Yalnız kalmadı ama kendi biçimlediği bir yalnızlığı yaşıyordu. Tatile falan da gitmezdi. Trabzon'a gittiğinde de hiç anımsamıyordum. Kendi çapında inatçı sayılır. Bir kulaklık takmadı. Yahu, Ecevit'in de var...

Denemedi bile.

Sürekli temize yazdı şiirlerini. Biriktirdi. Düzenledi. Kitap halinde biçimledi. On kadar kitabı oldu böyle.

Ama yayıncılardan bir çağrı almadı hiç. Kendi de yayımlamadı, -inatetti.

O yıllarda benim kitaplar çıktıkça, sanki utanır oldum Bahar'dan. Enis Batur'a yazdığım bir mektupta ona Dr. Bahar'dan söz ettim. Bir ses çıkmadı.

Sonra yayınevine gittiğim bir gün orada Feridun Metin'i gördüm, Paris'ten dönmüştü.

Ben bunu söyleince, çok heyecanlandı Bahar ve şöyle dedi:

"Yaşamsal değerinde bir iyiliğim dokundu ona." Ama sonraları kitap konusunu bir daha açmadı.

Ve ilk kitabını çıkarmamınsevini niyaşama-dan ayrıldı aramızdan.

Onu yitirmişimizin altıncı yılında, Kenan Yücel'in yaptığı seçmelerden oluşan Dr. Bahar'ın ilk ve tek kitabı Ve Yayınevi tarafından yayımlandı: "Çok İncelikler Vardı Dünyada".

Bakın kitabın son iki dizesine...

artık çekip giderim bu duraktan

boşluğu başkası doldursun

Ve çoğalsın üzüncü...

Mehmet Ali & Akşanset

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

EVİM KURAN

Belki ormandaki ağaçlara, gökteki yıldızlara, tünelin ucundaki ışığa, kışın sonundaki bahara görmeden inanmak lazımdır.

Çizim: Başak Aksoy

NE ÇIKAR ATEŞ BÖCEĞİ SANSALAR BİZİ

Ateş böceği, bahar veyaz aylarında geceleri uçarken yanıp sönen ışıkları ile tanınan, yaşam döngüsünün her aşamasında ışık üreten kanatlı bir böcek türüdür.

Ateşböcekleri kısa aralıklarla yanıp sönen bir ışık saçarlardı; bu ışığın yanıp sönmeye ritmi, hem erkek ile dişinin buluşmasını sağlayan bir işaret sistemi hem de ateşböceklerini öbür ışık saçan böceklerden ayırt eden bir özellikti. Işık saçmalarının hızı ve sıklığı özel anlamlar taşırdı. Bu parlak aynı zamanda bir savunma mekanizmasıdır da; ona saldırıya hazırlanan öteki hayvana ateşböceğinin acımsı tadını anımsatırdı. Oysa, bu önleme karşın, bazı kurbacılar o kadar çok ateşböceği yer ki, sonunda kendileri de ışık saçmaya başlardı.

Ateş böceklerinin çok hassas ve yumuşak bir yapıları olduğundan onları ezmek oldukça kolaydır; bu sebeple onları tutarken nazik olmakta fayda vardır. Ne denli kırılgan olduklarını kendilerini de biliyor olmalı ki ateşböceklerine yukarıdan bakıldığında başlarını büyük bir kalkanla gizliyor gibi görünürler.

Isao Takahata'nın yazıp yönettiği, hayatın bazı çocuklara hiç de adil olmadığını

anlatan 1988 yapımı animasyon filmi **Ateşböceklerinin Mezarı** ikinci Dünya Savaşı'nın sonuna yakın bir dönemde Japonya'da geçer. Filmde, bombalanan Kobe kentinde hayatta kalmış on dört yaşındaki Seita ve onun dört yaşındaki kız kardeşi Setsuko'nun umutsuz çabaları anlatılır. Seita ve Setsuko ateşböceklerini yakalayıp, yaşadıkları bomba sığınacağını aydınlatmak için kullanırlardı. Bir gün Setsuko ölmüş böcekler için bir mezar kazardı ve "Neden ateş böcekleri bu kadar çabuk ölüyor" diye sorardı. Bu soru, bir süre sonra açlıktan ve bakımsızlıktan ölecek olan Setsuko'nun ateşböcekleriyle kaderini birleştiren en önemli cümle idi.

Belki sen ve ben de birer ateşböceğiyizdir. Belki benzerimize kavuşmak için saçıyoruz ışığımızı. Hem ışığımızla koruyoruz kendimizi belki de ışığımızı söndürmek isteyenlerden. Belki kırılgan kalbimizi o kocaman kabağın altında saklıyoruz. Belki sen ve ben de Seita ve Setsuko gibiyizdir; ateşböcekleri bu kadar çabuk ölmesin istiyoruzdur. Belki kara bir suyu geçtiğimiz bugünlerde, bu coğrafyada hayatta kalmak değil, yaşamak istiyoruzdur. Belki tek başımıza ışık saçamıyoruz; bu yüzden birer ateşböceği olarak

da bu yüzden yaralanmaktan, denemekten, yanılmaktan korkan herkes gibi ateş böceği olmakla kavgaya ediyoruzdur. Belki bu kavgaya yalnızlığa mahkûm ediyoruzdur seni ve beni. Belki ormandaki ağaçlara, gökteki yıldızlara, tünelin ucundaki ışığa, kışın sonundaki bahara görmeden inanmak lazımdır. Böyle zamanlarda Tagore'a kulak vermek güzel bir olasılıktır:

*Berber geldik beraber gidiyoruz oysa.
Vakit az, paylaşılmak, sanılmak için.
Yaşadığımız coğrafya zor, şartları ağır.
Yüreği daha fazla küstürmemek lazım.
Sırtımızda ağır küfeler, her gün katlanan.
Vekoşulları birtürlü düzelmeyen.
Sevgiye çok ihtiyacımız var.
Ufukta kara bir şey görünüyor.
Korumuyor o kabuklar, aksine zarar veriyor bize.
Yalnızlığa mahkûm ediyor bizi.
Her hepimiz bir yıldız.
Ne çıkar ateşböceği sansalar bizi.**

*Rabindranath Tagore (Çeviri: Rasih Güven)

Feminist Sanat Tarihi serimizin bu bölümünde, geleneksel teknikleri, Gerçeküstücü yöntemleri ve felsefi araştırmaları sanatında birleştirerek, İspanya'dan Meksika'ya uzanan bir hayat hikâyesinin kahramanı olan Remedios Varo'ya yer veriyoruz. Erkeklerin egemenliğindeki Gerçeküstücü grubun içinde eşsiz vizyonu sayesinde ön plana çıkmayı başaran Remedios, 20. Yüzyıl sanatının en önemli isimlerinden biri olmayı hak ediyor.

Gerçeküstücülüğün Büyücüsü

CELİNE SYMBIOSIS

Remedios Varo, 16 Aralık 1908'de İspanya'nın Anglés şehrinde doğdu. Varlıklı bir ailede dünyaya gelen Remedios'un ebeveynleri iki farklı uç gibiydi. Dindar bir Katolik olan annesiz kızının eğitimi için onu manastır okuluna gönderdi. Babası ise özgür düşünceyi savunan bir hidrolik mühendisi olarak kızının sanata olan ilgisini erken yaşlarda fark ederek destekledi. Rodrigo kızına perspektif, matematik ve teknik çizim öğretti; Edgar Allan Poe, Alexandre Dumas ve Jules Verne gibi hayal gücünü besleyen yazarların haricinde tasavvuf, bilim ve felsefe üzerine de kitaplar okumasını sağladı. 1917'de Madrid'e yerleştiklerinde sık sık Prado Müzesi'ne götürerek Rönesans ustalarıyla, özellikle Hieronymus Bosch ve Albrecht Dürer'in eserleriyle tanıştırdı. Genellikle erkek öğrencileri kabul eden prestijli bir okul olan San Fernando Kralliyet Güzel Sanatlar Akademisi'nde eğitim almasını destekleyen yine babasıydı. Salvador Dalí, Luis Buñuel, Federico García Lorca ve Maruja Mallo'nun da öğrencisi olduğu okulun ilk kadın öğrencilerinden biri oldu.

Remedios 1930'da diplomasını aldıktan sonra öğrencilik yıllarında tanıştığı Gerçeküstücü çevreyle yakınlaşmak için İspanya'da avangardın merkezi olan Barselona'ya yerleşti. Şehirdeki ilk yıllarında bir yandan reklam firmasında çizerek kariyerine devam ederken diğer yandan sanat ve metafizik arasındaki bağlantıyı inceleyen Gerçeküstücü grup Logicofobistas'ın ("mantıktan korkanlar" anlamında) sergilerine katılmaya başladı. 1936'da Gerçeküstücü grubun kurucusu olan André Breton'un yakın arkadaşı şair Benjamin Péret ile evlendi. Aynı yıl İspanya İç Savaşı başlayınca ikisi de cumhuriyetçilerin yanında yer aldıkları için Paris'e kaçmak zorunda kaldılar ve Remedios hayatı boyunca bir daha İspanya'ya geri dönemedi.

Paris'te Péret aracılığıyla aralarında Leonora Carrington, Dora Maar, Joan Miró ve Max Ernst'in de yer aldığı Fransız Gerçeküstücü çevreye dâhil olan Remedios, 1938'de Exposition Internationale du Surréalisme ve 1939'da

Sihirbaz, 1956.

Remedios'un 1950'lerdeki olgun stil hayatı boyunca öğrendiğim fikirlerin özetigiydi. Yüzlerisolu, gri kumaş parçasıyla örtülmüş, androjen, neredeyse birbirinin aynısı olan figürlerden oluşan kasaba halkına performansını sergileyen bir sihirbazı tasvir ettiği sembollerle dolu bu resim en bilinen eserlerinden biridir. Çeşitli fantastik canlılarla dolu olan karavânın platformda duran sihirbazın kafası ve şapkası, Remedios'un resim dilinde aydınlanmayı temsil eden bey köşeli yıldızdan oluşuyor.

Yıldız Yaratıcısı, 1958.

Gerçeküstücü erkek sanatçıların resimlerinde kadınları sadece zaru nesneleri olarak göstermelerinin aksine Remedios kadınları simyacı, cadı ya da ruhani varlıklara dönüştürerek, hayalgücüve gerçeklik parçalarından oluşturduğu fantastik dünyalarını kuydu. Kafese hapsedilmiş bir mekanizmanın yardımıyla gökyüzünden topladığı yıldızlarla besleyen kadın, Remedios'un çocukluk yıllarında Prado Müzesi'nde gördüğü Hieronymus Bosch'teki taşıyor.

Breton'a göre 1963 yılında kariyerinin zirvesini yaşarken kalp krizinden hayatını kaybettiğinde Remedios'un çok erken aynan bir büyücüydü.

Dünya'nın Mantosunun İşlenmesi, 1961.

Remedios bu resimde, doğduğu şehir olan Anglés'deki kuleye benzeyen (Yıldız Yaratıcısı resminde de kullandığı) birodada elleriyle dünyayı dokuyan bir grup manastır öğrencisini tasvir ediyor. Arkada yer alan kapüşonlu figür elindeki kitapta bir şeyler okurken kızların nakış ipliklerinin kaynağı olan kaba kışkırtıyor. Dokumacıların kolektif çalışmasıyla işlenerek pencerelerden sarkan kumaşın kıvrımlarında dağların, evlerin, su kütlelerinin, hayvanların ve insanların yer aldığı bir manzara yer alıyor.

Kuleye Doğru, 1961.

Kuleye Doğru, Remedios'un otobiyografik triptiğinin parçası olarak çocukken manastırda aldığı eğitime atıfta bulunuyor. Baş Rahibe figürünü arkasında onu takip eden bir grup kız öğrencinin arasında sadece bir tanesi hipnotize edici etkiye direnmiyor. Kale ve kule gibi tutsak alınması sembolize eden yapılar Remedios'un orta çağ ikonografisinden ödünç alarak sıkça kullandığı motiflerdir.

Le Revé dans l'Art gibi önemli sergilere katılmasına rağmen grubun kadınlarla karşı tutumu nedeniyle geri planda kalarak adını duyuramadı. İkinci Dünya Savaşı yaklaşırken Péret casusluk şüphesiyle tutuklandı ve Remedios eşleriyle birlikte hapse atıldı. Birkaç ay sonra ikisi de serbest bırakıldığında Naziler çoktan Paris'i işgal ettiği için Avrupa'dan ayrılan diğer mültecilere katılarak Meksika'ya yelken açmak zorunda kaldılar.

İç Savaş ve II. Dünya Savaşı'nın ilk günlerinde İspanya'dan kaçan çok sayıda insana kollarını açan Meksika, Remedios'un huzuru bularak yeni bir hayata başlamasını da sağladı. İlk yıllarında içinde hala Avrupa'ya dönme umudu olduğu için resim yapmaya ara vererek sadece maddeciilerde edeceği işlerle geçiyordu. Frida Kahlo ve Diego Rivera gibi yerli sanatçıların yanı sıra onun gibi sürgün edilen entelektüellerle hikâyesini zenginleştirdiği sıkı dostluklar kurdu. Özellikle kadın Gerçeküstüçüleri

kurduğu ilişkiler önemliydi çünkü ressam Leonora Carrington ve Katie Horna sayesinde Georgi Gürcüye'nin "Dördüncü Yol" adını verdiği bir öğretisiyle tanıştı. Bilimsel, mistik, ezoterik ve büyü bilgileri onu önce içsel yolculuğa sürükledi ardından sanatsal bir dönüşüme uğramasına neden oldu. Olgun stilinin ilk meyveleri 1940'lı yılların sonunda, hayatının geri kalanını Meksika'da geçirmeye karar verdiğinde ortaya çıktı. 1950'lerde Gerçeküstücü fikirlerden uzaklaştığı, sembolizmle dolu, özentile planlanan kendine özgü eserlerini resimlemeye başladı. Hayatının son on yılını kapsayan bu yıllarda kendisini yalnızca resim yapmaya adanmıştı. Meksika'da duvar resminin sanat sahnesine hâlakâkim olduğu bir dönemde ilk kişisel sergisine sansasyon yarattı ve ülkede resim sanatının en tanınan isimlerinden biri haline geldi. Breton'a göre 1963 yılında kariyerinin zirvesine şarkın kalp krizinden hayatını kaybettiğinde Remedios dünyadan çok erken ayrılan bir büyüçüydü.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

KOZUNU PAYLAŞMAK

Aradaki anlaşmazlığı zora basıvrarak, üstün olan güce dayandırarak çözmek, sona erdirmek.

Karşınızda, bu deyimlin ilginç hikâyesi

Deyimin hikâyesine geçmeden önce bir sorum var. 'Koz' ne demek biliyor muydunuz? 'Ceviz' manasına geliyor. Çok eskiden Kastamonu'nun iki köyü arasında ortak olarak kullanılan büyük bir cevizlik varmış. Ceviz toplama mevsimi gelince iki köy halkı ortak bir gün belirler, cevizlikte buluşurlarmış. İki köy halkı topladıkları cevizleri aralarında paylaşarlarmış.

Anak bu paylaşma sırasında her seferinde 'Sen çok aldın', 'Hayır, sen çok aldın' sesleri yükselir, köy halkı birbirine girmiş, kavgaya girmiş olurmuş.

Zamanla artık ceviz toplama zamanı kavgaya hazır, eli sopalı delikanlılar kızıya paylaştığı, hattagayanlar öncesinde de hazırlıya çıktığı, alaylı bir güne dönüşmüş. Bu köylerdeki anneler de oğullarının büyüdüğüne, delikanlılık yaşının geldiğini anlatmak için 'Benim oğlan kozunu paylaşacak çağa geldi.' derlermiş gururla. Ceviz paylaşma günü, gençlerin kendilerini ispatlama günü haline dönüşmüştür. Bu deyim de iste böylece dilimize yerleşmiş.

GÜL BATIMANOĞLU ÇETİN | BAVUL

GÖKHAN HORZUM

SARHOŞKEN YAZILAN YAZI*

Bodlerdiyorki sarhoşolun ama şunlaama bunla ama neyse ne. Bodrer çok biliyor. Siz, sarhoşluk hakkında binlerce özlü söz paylaştan rakı kadınına daha çok biliyorsunuz. Hepinizin baskıladığı kadınlığın dışavurum biçimi bu. Sarhoştum hatırlamıyorum o yüzden suçlu sayılmam. Ama bir suçluluk duygusu hep yüzeye çok yakını bir yerlerde. Aşk bu ya o yüzden çiftleştim. O yüzden içime girmesine izin verdim. Rakı üçen kadından korkma çünkü o blabla. Halbukisarhoşluk hiçbirışeyemazeret olarak gösterilemeyecek kadar güzel bir şey dünya öndüroyu sen ne dersen de, günler geçiyor fark etmesen de denmiştir ve de gayet güzel denmiştir. Bunu fark etmek için sarhoş olmaya ihtiyacı olan maldır. Mallarla işimiz yoktur. Onlar godot'uyu beklemeye devam etsinler. Godot gelmez.

Halkbuki saçmalaamak en birinci hakkımızdır hepimizin. Hem de sarhoşluğa sığınmadan. Sarhoş ol gerek şiirle gerek bokla püsürle. Yeter ki sarhoş ol ve yaptığının sorumluluğunu yüklenme. Sarhoş olmamış çok fena, hiç farkında değilim dünyayı yakvermişim. Sarhoş olmadan da dünyayı yakabilenlere helal olsun. Çünkü asıl mesele dünyayı yakabilecek kararlar sarhoş olmadan verebilmektir. Dünyaui yaykıyor var mı itirazı olan?! Yok! Olmasını da beklemiyordum zaten. ha bu kolay mıdır elbette değildir. Gecevakitissızır sokaktajın sojn ses müzikle gelmeye bebenemez bu. Benzemez kimse sana tavırına kurban olayım çılmaya da benzeme spotify'dan. Ya da bir gece vakti otoyolda benzemez kimse sana dinleyerek otoyolda gitmeye de benzemez. Karanlığın içinde, karanlık gün varlığını iliklerine kadar hisse derke dinlemeye de benzemez. Benzemez kimse sanayı müzeyyen kadar iyi söyleyebilme de müzeyyen kadar hissedebilme de taşak ister ki hıbrimiz de o taşak yoktur. Çünkü müzeyyen 600 yıllık bir geleneği toplaya toplaya biriktire biriktire getirmiş kendi sesinde yansıtmıştır. Enstrümanla bilememüzeyyene eşlik ettiklerini bilerek çalarlar melodiyi. Bakışından süzülen işveren farkında değilsen sen, ben ne yapabilirim ki. müzeyyen'e sığınırım, müzeyyen'e yaslanırım ve dinlerim.

Ote yandan hiç bilmediğim bir şarkıyı kulağıma çakan şerhferislerin kralı murat kardeşime de burdan selam çakmak isterim.

**O mahur beste
çalar Müjgan'la
ben ağlaşırsız.
Peki bu şarkıyı
duyan biz niye
hala ağlaşırsız?**

Çizim: Ahmet Karakaya

Kapınher çalındıkça o mudur diyeceksin bay Bülent Ersoy ki yok böyle bir şarkı. Beni kaybettin artık sen çok bekleyeceksin. İzmirli nasıl olduğunu bilmediğim bir şekilde kopuveren bir sigaranın hele bir yalnız kal da nasılmış göreceksin parçası. Oldukça İzmir oldukça sarhoş oldukça atıla ilhan l'si atılmış gitmiş bir mahur bestesi. Hiç beklediğim anda per la şez'de karşına çıkıveren Ahmet kaya'nın mezarı. Burada yatmaktadır bir Ahmet kaya, burada yatmaktadır bir yılmaz güney. Peki hiç kimse sordu mu? Müjgan kim? Hangi hız? Sıralı sırasız yatmakta olan onca Fransız, O mahur beste çalar Müjgan'la ben ağlaşırsız. Peki bu şarkıyı duyan biz niye

hala ağlaşırsız? Çok fazla efendi yazı okdunuz yeter. Bu da benden, bu da benzemez, bu da benzema hem de Karim değil. Güneşten ışık yontmak nedir arkadaş. Hoyrat gülüş nel O mahur beste çalar, Müjgan'la ben ağlaşırsız. Ciden Deniz, Yusuf, Hüseyin. Kimse sormuyor, bugün yaşasaydı Deniz, Yusuf, Hüseyin, ne yaparlardı, nerde olurlardı acaba. Ölmek ne müthiş bir ket vurmak anne. Ne müthiş bir burda bitirdim ben hikayeyi deme biçimi. O mahur beste hala çalıyor bir yerlerde de... Müjgan kim?

*Yazarın isteği üzerine bu yazıya hiçbir editöryal müdahalede bulunulmamıştır.

Ücretsiz Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Son 4 ayda yasaklanan festivaller ve konserler

✗ Eskişehir'de 12-15 Mayıs tarihlerinde yapılacak "Anadolul Fest" yasaklandı.

✗ Niyazi Koyuncu'nun 25 Mayıs'ta gerçekleştireceği konser, Pendik Belediyesi tarafından iptal edildi.

✗ Ablas Lermi'nin 29 Mayıs'ta düzenleyeceği Denizli konseri iptal edildi. Lermi'nin 11 Haziran Bostancı konseri de yasaklandı.

✗ "Baskent Kültür Yolu Festivali"nde 11 Haziran'da sahne alacak olan Ana Malikian'ın konseri yasaklandı.

✗ Zonguldak'ta 28-31 Temmuz tarihleri arasında düzenlenecek olan "Kozlu Müzik Festivali" iptal edildi.

✗ Dersim-Tunceli'de, 21-24 Temmuz tarihlerinde gerçekleştirilecek olan "Munzur Kültür ve Doğa Festivali" iptal edildi.

✗ Kazdağı Doğal ve Kültürel Varlıkların Koruma Derneği tarafından düzenlenen "Kazdağı Ekoloji Festivali", iptal edildi.

✗ "Baskent Kültür Yolu Festivali"nde sahne alacak Güney Koreli müzisyen Mirae'nin konseri 'eşcinselliği yaymayı misyon edinmiş' bir grup pıdugu gerekçesiyle iptal edildi.

✗ "Miyon Fest Fethiye" gerekçesiz olarak iptal edildi.

✗ "ÖDTÜ Uluslararası Bahar Şenliği" iptal edildi.

✗ Aynur Doğan'ın Kocaeli ve Bursa'da gerçekleştireceği konserleri iptal edildi.

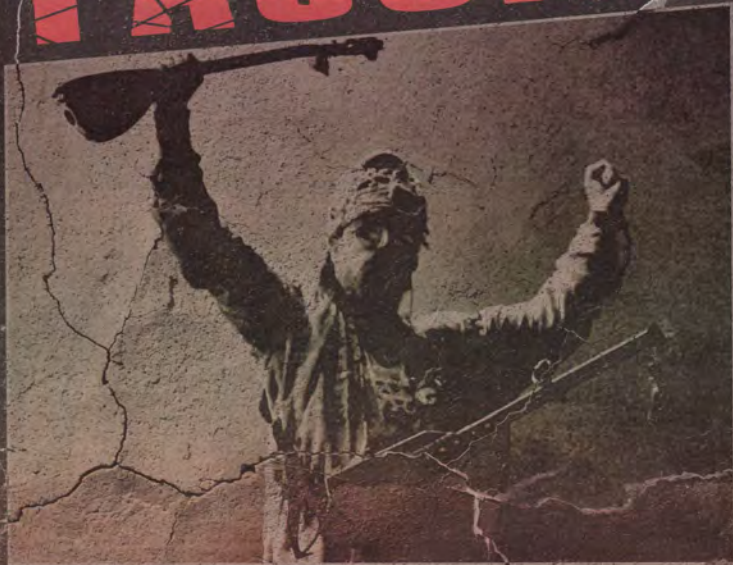
✗ 17-21 Ağustos tarihlerinde gerçekleşecek olan ve 2005 yılındaki beri düzenlenen "Zeytinli Rock Festivali" iptal edildi.

✗ Gökçeada'da 15 Ağustos'ta gerçekleşmesi planlanan Meryem Ana Panayırı iptal edildi.

✗ Muş'ta gerçekleşecek olan "Metin&Kemal Kahraman" konseri, 16 Mayıs tarihinde yasaklandı.

YASSAK

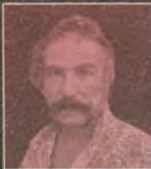
Murat ERTEL

(BaBa ZuLa)

Pandemi ile birlikte 'yassak' kavramını ne de hızlı normalleştirmeye başladık tüm dünyada. Hem daha yassak hem daha tehlikeli olmaya başladı yaşam.

İşbilir politikacılar korkan toplumları ele geçirmenin gizli zevki ile titremeye başladılar. Yürüyüşler, bir araya gelişler, toplantılar birden halkın sağlık ve esenliği için hakikaten tehlikeli olmaya başlamışlardı kurdurdunuldular ve bu gücün keyfi geri dönüşmez bir his vermeye başladı pek çok yöneticiye.

Saat onikiden sonraki müzik yasakları...

başımızdaki kutsal kural kanuncu tarafından nesneleştirildi ve uygulanmaya başladı memleketimizin her yerinde ve "a a o da ne!" farz edelim Belçika'da bile görülebilir oldunuz bu senaryoyu. Hatta Temmuz'da gittiğimiz İtalya'da Lecce'de gece 23:00 itibarı ile vurmalı çalgılar ve ampliler susacak 24:00 itibarı ile ise tüm çalan müzikler susacak kanunu getiriverdi belediye. Yani virüs yayılıyor.

Merak ettiğim bir zamanlar 24:00 itibarı ile başlayan müzik yasaklarının saat kaçta bittiği. Günsel yaşam döngümüzde ne zaman tekrardan müzik yapabiliriz? Güneş doğunca mı acaba? Ya da iş başı gibi düşünersek mesa sabah 09:00 itibarı ile diyebilir misiniz? Dini ölçütler üzerinden biraz erkene çekersek gü-

ile başlayan yassaklar sabah ezanı ile bitebilir. Kusura bakmayın müzik yapılması rahatsız ediyor. Balkabağı oluyunuz hep birlikte ya tam o zaman bu zaman mı filan derken konser ve hatta sonra koskoca festival yassaktan başladı. O da ne meğer milli değerlere ters düşen giyim tarzı, ters ve yalaksız yaşam stili örneklemeleri ve davranışları oluşacabileceğinden. İyolayı zurt canım istedi festivaller de süssün. Uyar uyar ilkel yaşam biçimi mec-burluğu gerek terbiyesizlere.

Peki ne yapalım? Ses çıkartalım ses . İtiraz edip derdimizi anlatalım, su an gece yarısı 24:00'de başlıyorsa yassak 24:01'de nerede isek orada hep birlikte bir dakika müzik yapalım. Müziğe sahip çıkalım; festivallerimize, konserlerimize, hayatımıza... Böyle gelmedi böyle gitmez...Has müzik isyankardır.

Biz çalınız her zaman da ya dinleyemeyerseniz gece? Ses ses...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

ZEYTİNLİ
ROCK
FESTİVALİ

ANADOLU FEST

APOLAS
LERMİ

ANADOLU
Kültür
Doğa
festi

21-24
MAYIS

haziran

mayıs

Aynur DOĞAN

Bizler önümüze konulan her hastalıklı yolu kabul etmek zorunda değiliz; düşünce tarzımız, bakış açımız değişmeli. Biz köleleştirilen gerici, tutucu, aynmıcı; nefret ve iftira gibi dayatmaları tüm toplum olarak reddetmeliyiz, ama her türüsüne karşı koymalıyız, sadece bizim canımızı yakana değil, "ötekinin" canını yakana da. Sadece bizim eksenimizde olan değil, herkese aynı mesafede olan doğrular ortak değer yargılarımız olmalı. Cesaretle önce kendimiz cesurca dokunmalıyız. Doğrular karşısında çıplak değil, sek ne kadar ileri gidebiliriz ki? Ne kişisel gelişiminizi ne de yaratıcılık özelliğinizi koruruz. Gerçek, lilyakat girişimi olmalı. Bu yüzden söylemeye devam edeceğiz. Çünkü Sanat, kimsenin hükmüne boyun eğmez, kimsenin tekeline giremeyecek kadar hürdür. Sınırsız hayallerimizin akışdır ve ölü tutulmaz hırçın bir nehirdir. Bizler bu nehire çoktan kapıldık, emin bir ummana varıncaya dek akacağız. Çünkü bizler ve gelecek kuşaklar...

Hayko CEPKİN

Valla konu aslında çok geniş bir yelpazede değerlendirilebilir. 20 yıllık yönetim sisteminin, bu tip yasakçı kararlarda etkin bir fikir birliği yarattığı bir gerçek. Ama sadece bununla da bitmiyor. Festivali yapan festivalcileri, organizatörleri bile bu yasakçı zihniyetin fikirlerini yeri geliyor kendileri de onaylıyor, sağa sola şirin gözükp pay kapabilmek için. İşler birazcık iyi gitmedi mi kendi organizasyonlarında yer alan tüm camiaya dayanağı olmayan davalar açmaya tenezzül eden festival firması bile var. İşte size bu dava celpleri ile müzisyene, sanatçıya bir nevi mobing uygulayıp, kendileri hakkında kimsenin kiti "anayasa"...

masını sağlamaya çalışan yasakçı bir zihniyet örneği daha. Bu işlerin içerisinde siyaseten dik duran, ya da dik durduğunu söyleyen, ya da dik durduğunu sanan şarkıcı, grubu ve sairesi de bulunuyor. Anlayacağınız...

yasakçılık sadece işin münferit bir kademesinde değil. Bu aşılması zor bir virüs kıvamında. Bu sebeple son dönemde herkes kendi derdinin peşine düştüğü için, her konuya en doğru ve mantıklı cevabı verdiklerini sandıkları için, gözlerinin önünde olanı görmezden gelmeyi herkes en iyi şekilde öğrendiği için, ideolojik ve tek tipleştirilmeye çalışılan tüm dayatma ve yasaklara karşı duran bir olak dahi cevabım yeri geldiğinde "çok da fahi" mertebesinde verili gitmez.

Cenk TANER

(Kesmeşeker)

Başarken belirtmeliyim: "Yasak" kelimesi zaten alerji yaratan bir kelime. Bir festivalin yasaklanması kabul edilebilir bir durum değilken bu çağda insanların bu duruma anlayış göstermesi bekenemez. Tabii toplumun başka olduğunu okumak lazım. Zeytinli için konuşacak olursak zaten yıllardır yapılan bir festival. Buradaki argüman da saçma: Toplumun düzenini bozmak, tacizler vs. Böyle şeylere kimse tanık, taraf olmamıştır orada. Yıllardır bir rahatsızlık yoktu ve şimdi bir anda mı oluştu? Bunların içerisinde yalnızca çevre duyarlılığını anlıyoruz. Ama diğer meydanlar tamamen saçmalık.

Yasaklar Türkiye'nin hep sorunuydu. Pandemide de, geçirdiğimiz kriz dönemi-

rinde de böyle oldu. Favori alışkanlıklarımızdandır, bu tür durumlarda ilk darbe yiyen hep müzisyenlerdir. Keyfi olarak müzik hep yasaklanır. Zaten böyle bir alışkanlık da var. Bu yeni bir şey değil.

İnsanların biraraya gelmemesi, gençlerin birarada vakit geçirememesi, üretken insanların üretimlerini ortaya koymaması. Bunların hepsi yasakların yarattığı, başlı başına sorun. Diğer taraftan hem o bölge halkı için, hem müzisyenler için tüm gelir kaynaklarını çok azaltan bir durum da oluyor. Ekonomik bir yanı da var bu meselenin. Ama tabii buna ses çıkarmamak da bir şey yapmamak da sorunlu. Birisi çıkıyor ve diyor ki "yasak kardeşim". Sonra bir bakıyorsun "yasak". Böyle olmamalı. Bunun bir yaptırımı olmalı.

Daha eskilerde '90'lar ve 2000'li yıllarda üniversite festivalleri vardı. Bunlar çok önemliydi. Çünkü o zaman üniversite festivalleri alternatif denebilecek grupların, insanların katıldığı işlerdi. Alternatif derken o zamanki haliyle söylüyorum bunu: Popüler olmayıp, farklı bir şeyler söyleyen, derti olan insanların çıktığı

festivallerdi. Zaten bu yasaklar da oralardan başlayarak, adım adım geldi. Önce üniversite festivalleri yasaklandı. Zaman içerisinde bu festivallere daha popüler, anakim medyanın parlattığı isimler çıkmaya başladı. İTÜ'nün, Boğaziçi'nin, ODTÜ'nün, bütün hepsinin şenlikleri vardı ve alternatif müzik üzerine kuruluydu. Gelen gençler de öyleydi doğal olarak. Herkesin eğlendiği, eşini dostunu gördüğü, sevdiği grubu seyrettiği çok kültürel organizasyonlardı. BarışaRock bu için en iyi örneklerden bir tanesiydi. Tamamen gönüllülük üzerine kurulu bir festivaldi. Taner (Öngür) abi sağolsun, yıllarca düzenledi. Ne kimsenin kılına zarar geldi, ne de bir şey.

Şimdilerde bu festivallerin bir hafta önceden iptal edilmesi -her festival iptal olmayan tabii, onu söylemek lazım- saçma. Yasaklanan bütün festivaller için söylüyorum bunu.

İnsan gelişiminin karşısına konulan her türlü engel yıkılmaya mahkumdur, tarih de bunu gösterir. Bir şeyi yasaklarsan o çoğan bir set gibi olur, yıkılır geçer. Hep de böyle olmuştur. İnsana herlemesine, kültürel herlemesine ket vuramazsın. Doğayla sığınla bu yasaklar bilmeye mahkum. Hangi yasak katmış ki?

Ozan KOTRA

(Flört)

Gerçek şu ki sanat, tarih boyunca pek çok kez baskı görmüş ve her türlü ezizliğe rağmen direnmiş, kimi zaman yaralar olsa da, gezegene ve insan ruhuna güzellikler katmaya devam etmiştir. Savaş zamanı ve faşizan idarelerin yönettiği ülkelerdeki karanlık dönemlerde de misyonunu sürdürmüş ve sürdürmeye devam edecektir. Biz de bu karanlık dönemi aşacağız, aşarken de işimizi yapmaya devam etmenin yanında, yaptığımız için özünde varolan "özgürlük" olgusunu işlemeye devam edeceğiz. Aslında Zeytinli Fest ya da diğer konser festivalleri nasıl bir dönemin içinde olduğumuzu bize bir kez daha gösterdi ama artık bu dönemin de sonu geliyor. Bardağa dolu tarafından bakabilirsek iki önemli sonuç var. Biri bir daha böyle bir yönetimin ülke başına geçebileceği ihtimalinin artık imkansızla yakın olması. İkincisi ise bu dönemde sanat camiasının da turnusol kağıdıyla ayrılması. Sağlam olanlar ve çürümüşler. Sağlam olanlar yoluna onurluyla devam edecek. Çürük olanlar ise yitirilecek olarak doğaya karışacak.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Cahit BERKAY (Moğollar)

En başta söyleyeyim: Bizi yasaklara alıştırmaya çalışıyorlar. Bilinmeli ki bu konuda direncimiz sonsuzdur. Sonuna kadar haklarımızı, özgürlüklerimizi savunacağız. Bu biline.

Pandeminin başlangıcıyla müzik de dahil olmak üzere birçok alanda belli başlı bazı sınırlardimarlar getirildi. Bunlar elbette doğru ve olması gereken şeylerdi. Ancak hayatın her alanında pandemi bitti, fakat gece 12'den sonra müzik yapmak yasak olmaya devam etti. Tepkilerden sonra saat 7'e çekildi bu yasak, ağzımıza bir taşık bal çalar gibi... Tabii bu bizi hiçbir zaman tatmin edecek bir şey değil. Çünkü müziğin ne saati varır, ne de sizin istediğiniz bir yer.

Ben 76 yaşındayım. 1960'tan bugüne çok fazla hükümet gördüm ama hiçbirinin gençlerle arasının iyi olduğunu görmedim. "Gençler siz ne istiyorsunuz, ne düşünüyorsunuz?" diye sorana denk gelmedim. Her korktular gençlerden. Bunu altını çizerek söylüyorum. Tüm iktidarların genetiğinde vardı bu.

Günümüzde gençler biraraya gelmek, eğlenmek istiyor. Kolektif, birarada yapmak istiyorlar bunu. İktidarlardan da tam olarak bundan korkuyorlar. Çünkü sevimsizler. Gençlere sevecen yaklaşmıyorlar. Sevginin ne olduğunu bilmiyorlar. Halbuki o gençlerin hepsi sevgi dolu, hayat dolu ve de müzik de bu insanların hayatında önemli bir yer edecek. Siz müziğin onların elinden, yaşamından çekip alınca ne oluyor? Aşırı derecede mutsuz bir insan topluluğu kalıyor geriye. Tabii gençler coşkulu ve heyecanlı, çoğu da karşı çıkıyorlar yasaklara. Karşı çıkınca da "Yav efendim bu gençler asli gençler, bunlar terörist! Ne teröristi? Sadece özgürce hayatlarını yaşamak istiyorlar. Biz, 68 Kuşağı, nasıl sığmadıkça, bize biçilen kimliği nasıl reddettiyseniz bu gençler de sığmıyorlar. Bu doğaldır, içinde vardı. Bugünkü gençlerin bizden ne farkı var?

En son Zeytinli'de Rock Festivali'nin neden yasaklandığını da hepimiz biliyoruz. "İlim yayma cemiyeti" adında birileri, "Bizler, gençlerimizin girdikleri ortamların onlara faydalı olup şuur kazandırmasını, milletimizi bir adım ileriye taşımasını istiyoruz. Festival adı altında türlü uygunsuz halleri gençlerimize sunan, tek gayesi gençleri bataklığa sürüklemek olan bu tür festivalleri kabul etmiyoruz." minvalinde dilekçe vermişler. Peki: üniversiteye yerleştirme sınavlarında, kamu personeli seçme sınavlarında sorular yıllardır çalınırken bu ilim yayma cemiyeti bir gün bile "Ülân bu gençlerin geleceğini mahvediyorsunuz, bu gençlerin geleceği karartılıyor!" deyip de tepki koudular mı? İkincisi: Bir takım adlar altında kurslar var. O kurslarda çocuklara tazelere, tecavüzler ayyuka çıktı. Her tarafta satır satır yazıldı bunlar. Bu ilim yayma cemiyeti o gençlerin geleceğini düşünür bir yere dilekçe verdi mi? Bir itiraz etti mi? Ama Zeytinli'de Rock festivali mi var, Isparta'da başka bir festival mi var? Yasakla. Böyle çifte standart olur mu diyeceğimin de bunların da hayatları çifte standart, zaten çifte yaşıyorlar. Kültür sanat bir toplumun çimentosudur; çimentodan sadece beton anılıyorlar.

Unutulmamalı ki kalcal damarlarımızı işlemiş bir kültür var bu topraklarda. Mevlana'dan tut da Nazım Hikmet'e, Mahzunî Şerif'den tut da Pir Sultanlara... Gel bakalım sökebilirizsin sök bu topraklardan ve memleketten. Silemezsin. Her şeyin farkında bu yasakları koyanlar da. Silemedikleri için ellerindeki bütün güçle, yanyana gelip hep birlikte türkü söyleyen insanları engellemeye çalışıyorlar. Tek yapabildikleri ve yapabilecekleri bu.

Deniz TEKİN

Festivaller aylar öncesinden planlanan çok katmanlı ve detaylı etkinliklerdir. Afişte görüşünüz her sanatçı ekibinde müzisyenler, ses mühendisleri, ekipmanı taşıyan roadie'ler ve tur menajerleri gibi birçok müzik emekçisi vardır. Ulaşım, konaklama, zaman planlaması gibi birçok detay festivalde çalışan yüzlerce kişi için uygun şekilde planlamak zor bir iştir. Yıllardır çoğunlukla aynı konumlarda düzenlenen festivaller içinde çalışan harkes ve çevredeki esnaf için geçim kaynağıdır. Bu sene içinde yerel yöneticilerin iptal yönünde aldığı keyfi kararlar, festival ekibi ve müzik emekçilerinden oluşan yüzlerce, dinleyicileri beraber binlerce insanı çok saymaktadırlar.

Mevcut iktidarın, kurumlarının ve aygıtlarının bizi yok saymasına şaşıyor değiliz. Uzun süredir "resmi" gösterilen gayrimuşru yollarla müzik yapamamız ve dinleyicileri bulamamız engellenmeye çalışılıyor, koriser verdiğimiz işletmelerde dinleyiciye ve hatta sahnedeki müzisyene yapılan kimlikli kontrolleri, politik duruşundan dolayı uydurma sebeplerden tutuklanan sanatçılar ve daha nice olaya ve engelleme aşınaya. Sanata karşı bu yaklaşım sadece mevcut iktidarın ne kadar korktuğunun bir göstergesi: müzik de, sanatın diğer kolları da bir mesajı geniş kitlelere hızla yayabilme ve onları bir duygunun ya da fikirin etrafında toplayabilme gücüne sahiptir. Bu güç kârardan, sermayeden, partilerden, kulemlardan, temelsiz ve çarpık ideolojilerden büyüktür. Yarıya kalacak olan toplumların kolektif duygusudur; müzik, resimdir, grafitidir, karikatürdür, sinemadır. Yarıya kalacak olan sanattır.

Gökhan TÜRKMEN

Kimin neyi iddia ettiği değil de gerçekte ne olduğu kıymetli.

Gerekli tedbirlerin, düzenlemelerin yapıldığı organizasyonların var elbette öncesinde çinileri alınmış kültür sanat etkinliklerinin, son anda, tüm hatları belirlenmiş, gerekli duyuruları yapılmış ve finansları hazırlanmışken ani bir kararla iptalini doğru bulmuyorum. Bunlar toplumun huzuruna kaçırılan değil iki yıldır pandemide üstü bir yaşamı sürdüren toplumun yeniden eskil reflektörüne kavuşması ve kolektif eğlence anlayışının ürünü. Müzik ve sanat onarıcıdır. Hiç saatliğine oluşan bütünlü bir atmosferde hem zihinsel hem de kültürel olarak gelişme aracıdır.

Kültür-sanat etkinlikleri hassasiyetle organize edilmeli. Bu anlamda hepimizin sorumluluğu büyük. Otoritenin eksik

olduğunu düşündüğü noktalar varsa elbet geliştirilmeli. Bizler, bu alanda kaçınılmaz tüm emekçi dostlarımız, gümdenden en fazla etkilenenleriz. Desteg'e ve büyüme ihtiyacımız var. Hür düşünmeye, sanatımızı sonsuz sevgiyle yapacak güven ortamlarının inşaa edilmesi kıymetli. Biz elimizden geleni gerek tepkilerimizle gerekse iş yapış biçimimizle ortaya koyuyoruz. Bizim yapamadıklarımız onlar (gençler), bidden daha aydın olarak genç fikirleriyle yapacaklar. Bunun önünde hiçbir yaşaşın durabilecekleri düşünmüyorum.

Siz içinize, sanatınıza, emeğinize ne kadar sahip çıkarsanız, o kadar yasağız günler gelecektir.

Bülent ORTAÇGİL

Son dönemlerdeki konser ve festival yasaklarının hiçbir mantığı tarafını göremiyorum. Bu yasakların anlaşılır gerekçelere dayanmadığını zaten herkes biliyor. Bu konuda aksini iddia edebilecek bir müzisyen olabileceğini de düşünmüyorum.

deki enerjili ve diledikleri şekilde eğlenme isteğini durduramazsınız. Bunların olacağı biraz belliydi belki de.

Tek fikrli bir toplumda yaşamıyoruz. Çok çeşitli fikirleri olan insanlar var. İnsanların kendi kültürlerini, değerlerini yaşattığı şeylere saygı göstermek lazım. Sadece Zeytinli değil, geçen günlerde Bozcaada'da ve başka birçok yerde yasaklamalar oldu. Böyle bir şey kabul edilemez.

Fakat elbette bu durumdan bir çıkış sağlanacak. 83 milyon insan için söylüyorum bunu. Türkiye'de yaşayan biziz, bu durumu değiştirecek olan da biziz, başkası değil. Bunu bilmeliyiz, bundan kaçmayalım. Eğer durumun değişmesini istiyorsak, değişmesi için gerekeni yapmalıyız.

YASAK NE AYOL

Cem KÖKLÜKAYA (Cümbüş Cemaatı)

Devekuşu Kabare'nin 1984 tarihli Yasaklar oyunundaki skeçlerden birinde "Yasak ne, yasak ne, uysak ne uymasak ne" diyesiyle başlayan bir şarkı söyleniyordu. Şarkının nereden geldiği olduklarını kostümlerinden şak diye anlatıyordunuz, İstanbul'da içki için iki karakter birbirine söylüyor. Kostümleri ise geldikleri memleketten içkinin yasak olduğunu söylüyor. Bütün skeci anlatmayayım, bir çevrimiçi aramayla hemen bulursunuz. İşbu skeç insanlara yasakları ele almanın bir yolu olarak kullanılıyordu. Yasaklardan yer değiştirerek konuşulabilir mi? Özellikle inanç temelli yasaklar aynı inançta olmayanların yanında yasak olmaktan çıkar mı? Yasak ne, yasak ne, uysak ne, uymasak ne? diyorsanız biraz iki yüzlüce de olsa yasayı sorguluyorsunuz demek. Aksi sanki mümkün değil gibi. Kendine hak gördüğü bir şeyin artık yasak olduğu ilan edildiğinde neden diye sormayacak birini düşünemiyorum.

Bireyin yasakları ele alırken iki yüzlülüğü gibi otoritenin yasakları koyarkenki iki yüzlülüğü de kendini hemen ele veren bir şeydir. En iyi tanıdığımız şekliyle, yasağın koyulması sürecini başlatan şartlar ortadan kalkmışken yasağın devam ettirilmesi olduğu gibi. Singapur'daki sakız yasağını konuşmadığımızın herkes farkında, neyin neden yasaklandığının farkında olduğumuz kadar... ama yine de bir açıklama bekliyoruz. Bize verilen koca bir saçmalık. Buraya bir çevrimiçi bağlantı koymama gerek yok, dilerseniz Jakuzi'den dinleyebilirsiniz.

38 yıl önce popüler bir kabare topluluğunun yasakları konu alan hicivli bir güldürü yapmış olmasını bir kenara koyalım, sözde sürekli ilerleme halinde olan tatlı ve yalnız ülkemizde yasakların hala yasaklanmamış olması kederiyle ve hatta artık bunu hicvedemiyor oluşumuz gerçeğiyle yüz yüze katalım. Bu devirde hala, yasak ne ayol? Gezi zamanı, İstanbul'un ismiyle müsemma rebetiko grubu Tatavla Keyfi, Ruhi Su ve Ahmet Kaya'dan dinlediğimiz Sivastopol Marşı'ndan esinle bir şarkı yapıyor. Şarkıda marşın "Aman da padişahım izin ver bize / İzin de vermez isen dök bizi denize" dizelerinin ardından "Direne direne direne direne direne kazanacağız" diyorlardı. Padişahla araya konan bu ironi mesafesi gibi bir ironi mesafesi yaratmak gerektiğine ve aynen böyle 5 kez direnmeye ihtiyacımız olduğunu inanıyorum. Cümbüş Cemaatı'nın başkanı Hakan Gürbüz bir söyleşide "Ne olursa olsun dünyada bunu yasaklayanlar, bundan geçinler, alayı gidiyor ama müzik yolculuğuna devam ediyor" demişti. Gidenlerle yasakları da gidiyor, yolculuğuna devam eden ise sadece müzik değil...

Sahnenin arkasında

Serkan FİDAN

Benim gibi amatör yazarlar bilir, Bavul sizden yaze isterse "hayır" diyemezsiniz. Oyle bir zaman diliminde oyle bir sorumluluk aldım ki ne kadar uğraşsam anlatamam! Ama deneyeceğim...

Öncelikle Burhaniye Kaymakamı, Balıkesir Valisi, Balıkesir 2 Nolu Bölge İdare Mahkemesi ve İlim Yayıma Cemiyeti başta olmak üzere tüm gerici dernek, kuruluş ve kişilere teşekkür etmek istiyorum. Zira el ele verip aldıkları bu karar ile mevcut iktidar anlayışının bir seçim daha kazanması Türkiye'nin nasıl bir çöle dönüşeceğini tüm ülkeye göstermiş oldular.

Zeytinli Rock Festivali'nin Foça'ya taşındığı 2009 yılında tüm yazi orada geçirmiştim. Dönemin kaymakamı Kâmil Köten festivalin ilçeye katkısının farkında bir müddet apırıldı. Ancak o zamanlar kaymakamlardan ziyade emniyet müdürleri konusunun merkezinde yer alırdı. Dönemin Foça Emniyet Müdürü de binlerce gencin oraya eğlenmek için geldiğinin farkındaydı ve tüm emniyet birimlerinin de bunun farkında olmasını sağladı. Festival bittikten bir hafta kadar sonra eve dönmeye hazırlanırken "vergî dairesi müdürü seni çağırıyor" diye haber geldi. Festival boyunca atadığı olan vergi memurları bir usulsüzlük tespit ettikler de eza yazacakları galiba diye düşünerek vergi dairesine gittim. Benî kapıda karşıladılar. Vergi dairesi müdürü "sayenizde bütün esnaf vergi borçlarını ödedi, ilçemize yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz" diyerek benim için aldıkları pastayı kesti. Aradan geçen kısa sürede müddet amirleri ve ülkenin dönüşümü çok korkmuş değil mi?

Festivaler bölge tanıtımına ve turizmle parayla ölçülmeyecek büyüklükte katkı sağlar. Biz ticaret yapıyoruz, para kazanabilir ya da kaybedebiliriz. Ancak bir festivalin kesin ve en büyük kazanarı her zaman ev sahibi bölgedir. Burhaniye halkı da bunun farkındaydı. Taşıma kararı verdiğimiz ilk günden beri Zeytinli Rock Festivali'ni sahiptendiler. Bence normal bir ülkede, halkın ve esnafın bu kadar sahip çıktığı bir festivalin Burhaniye'de yapılmasına izin vermenin birinin buranın Burhaniye Kaymakamı olarak görev yapmaya devam etmesi, hayatının sonuna kadar Burhaniye'ye tatil bile gelebilmesi gerekir. Artık Türkiye'nin de normal bir ülke olma zamanı gelmedi mi sizce de?

Ote yandan festival sektörünün asıl probleminin karşı karşıya olduğumuz bu yavaş yavaş zihniyet olmadığını düşünüyorum. Gençler içki içip, cadırlarda sevişiyorlarmış diye bahsetti olan ya-

lilerin ya da kaymakamların devri artık sona erdi. Hepimiz biliyoruz ki mevcut iktidarın tek bir seçim daha kazanma ihtimali çok ve onu temsil eden yavaş yavaş anlayış da iktidardan diğer ögeleyle birlikte seçildikten sonra tahril tozlu raflarında yerini alacaktır. Önemli olan sonrasına hazırlanmak...

Kendimi bildim bileli sorunu tartışmaktan ziyade çözmeyle terçil eden biriyim. Üniversitede okurken bu özelliğim sayesinde ve bir olaylar zinciri sonucu ODTÜ Müzik Toplulukları'na girdim. Yani müzik sektörüne üniversitede şenlikler yaparak merhaba dedim ve hâlâ mesalim büyük bölümünü festivaler için harcıyorum. Sektörün bu alanda en tecrübeli insanlarından biri olarak bazı gözlemlerimi de paylaşmak istiyorum. Zira memleketin her yanında mevcut iktidardan sonrasına iyi hazırlanması gerekiyor.

Festival katılımcılarının her daim gençler olmaları münasebetiyle 4-5 kuşak gençliği gözlemleme fırsatı buldum. Akşamları "Süper Baba" izleyerek büyüyen çocuklardan "Çukur" izleyerek büyüyenlere dönüşümü aşama aşama gördüm. Son festivallerde gençlerin birlikte eğlenmeyi beceremediğini görüyorum. Özellikle ortaokul - lise yaşlarındaki gençlerde yersiz ve gereksiz bir agresyon var. Gelecekte bizim yaptıklarımız gibi geniş katılımı festivaller olmasını istiyorsak öncelikle hayatın her alanında ofke ve gerginlik göremek büyüyen bir jenerasyona birleştirmeyi, birlikte eğlenmeyi ve hayattan keyif almaya yeniden öğretmemiz gerekiyor.

Gelecekteki festivallere dair ikinci sorununuz ekonomik. Her şey gibi festivallerin maliyetleri de artınca artemis durumunda. Bu artemis aynı oranda bilet fiyatlarına yansıtacak ise bilet satışı duruyor. Bu sezon biz bilet fiyatlarını mümkün mertebe ucuz tutmaya çalıştık. Sonucunda katılımlar yine yüksek oldu ama festivalerin zarar etmemesini başarı olarak görmeye başladık. Ne yazık ki festival yapmak ekonomik açıdan artık sürdürülebilir değil. Bu alana daha fazla sponsorluk yatırımı yapılması gerekiyor. Aksi durumda

siyasi iklim değiştikten sonra bile yakın gelecekte kamu desteği ile yapılanlar dışında festival kalmayacaktır.

Bu işlere doksantların ikinci yanı sıra başladım. Bugüne kadar yer aldığım tüm festivallerde sahne alan grupların hepsine eşit davranmaya çalıştım. Bazı grupların isimlerinin kocaman yazıldığı bazı grupların isimlerinin ise ancak büyüteçle okunabildiği dünya standardı afişlerle verdiğimiz çeyrek asırlık mücadelenin sonunda, Türkiye'de grup isimlerinin büyüken küçüğü sıralandığı afişler nostalji, herkesin adının eşit yazıldığı afişler ise piyasa standardı haline geldi. Bu durumun, müzik grupları arasındaki hiyerarşiyi nasıl bitirdiğini, müzik gururları arasındaki hiyerarşiyi nasıl bitirdiğini, işlerin eşit yazıldığı afişlerde başka bir hiyerarşi de kırıldı. Şimdi herkes afişlerdeki sıralamalara takınıyor. Sadece festival katılımılarına sahneye çıkma sırasını belirtmek için yapılan sıralama üzerinden gruplara değer biçilmeye başlandı. Bence korkunç ve sürdürülemez bir durum!

Bir festivalin programını yapmak zor bir dilleransiyel denkleme dönüşü. Hastalıklı olduğunu düşündüğüm bu büyükleme oyununun en önemli oyuncusu durumundayım. Bence bir müzik grubunun kariyerinin seyrini değiştirecek şey festivalde çıkış sırası değil, sahne ne yaptırıyor! Saygı insanlardan talep edilecek bir şey değildir. Saygı talep etmek kibirdir. Ve kibir şeytanın en sevdiği günahıdır.

2016 yazında oldukça sonunu başlayan festivallerimizden birinde mahyet tüm sorunları özüm birer kadeh içki alıp "bundan sonra rahat" derken darbe gürültü haberi almıştık. O yazlarda DTE festivali tamamlamayı başarmış bir ekibiz. Onlarca benzer örnek verebilirim. Festival yapmak gerçekten zor bir iş. İdarenin sahip olduğu gücü, her soruna çözüm bulmaya muktedir bir organizasyonun önüne yeni sorunlar koymak yerine, sektörün kronikleşen derilerine çarşer üretmek için kullandığı günleri de görebilmek dileğiyle...

Güvenç DAĞÜSTÜN

iktidar, kendinden olmayanların yaşam tarzına müdahaleyi görev biliyor. Pandemi salgını bu konuda iktidar partisinin işini kolaylaştırdı. Dünya, bu salgında sanatçılarına tam destek verirken Türkiye'de müzisyenler aç kaldı, intihar edenler oldu. Salgın önlemlerinin tümü kaldırıldı ancak müzik yasakları devam ediyor. İktidar partisi bu sefer de AKP'li organizasyon firması Milyon Yapım'ın Zeytinli'de 17-21 Ağustos tarihleri arasında gerçekleştireceği festivale yasak getirdi, festival iptal edildi.

Bilindigi gibi Milyon Yapım'ın patronu Umut Kuzey uzun yıllar boyu İktidar partisi ile omuz omuza durmuş, onlara destek vermişti. Cumhurbaşkanı'nın sosyal medyada sansür yasağı ilanını paylaşıp sansüre de açıklanmış destek veren Kuzey, kendisini eleştiren sanatçıları yandaş medyanın baş sayfalarında hedef göstermiş, haklarında suç duyurusunda bulunmuş, evlerine polis göndermişti. Aynı organizatör yine bir organizasyonundan sonra sosyal medya hesaplarında "Yeşil Türkiye Çençliği"ne gururla teşekkül etmiş, AKP'ye yaptığı selamlara bir yenisini eklemişti. Kuzey'in

ortak avukat Özlem Özbakan'ın ise AKP'de il yöneticiliği yapmış bir partili olduğu biliniyor.

Gelelim en son festivala iptaline, Vay seriatçılar hedef gösterdiler, vay kaymakam iptal etti falan. İlan diye yaygara koptu ama sorarım sizler iznile-

ri alınmamış bir festival nasıl açılır? Nasıl bilet satar? Bu nasıl bir ciddiyetsizlik örneğidir? Gerçi Milyon Yapım bunu adet haline getirdi. Defalarca kez yapamayacakları festivallerin biletlerini sattılar.

Bu festivalin de yapılmayacağı belliydi. AKP ile paralel olarak kan kaybeden Milyon Yapım önce küstürdüğü sanatçılara gitti, özür diledi. Defalarca kez yapamayacakları festivallerin biletlerini sattılar.

Müzisyen dostlarımız bu salıvoları yerler mi bilmiyorum ama ben yemiyorum. Bu hükümetin de sonu yakın, pırl pırl festivalleri bitiren tekeli organizatörlerin de. Ülke'de müzik yasakları bitecek. Anadolunun dört köşesinde onlarca yüzlerce aydınlık dürüst, şeffaf festivaller yeşerecek. Hiç bir konuda birlikte hareket edemeyen müzik camiasının üç beş konserinden feragat edip kafasını soktuğu kumdan çıkarmasını umuyorum. Belki bu sefer o yanlış otobüs-ten inerler.

Birkan NASUHOĞLU

Yasak' zaten fazla kaba ve

hosgöründen uzak bir kelime değil mi?

Yasak... Yöneticiler

kontrol etmeyi

beceremeyenleri

herhangi bir şeyi

yasaklamayı sever.

Kendi uzmanlık

alanlarındaki başarısızlıkları gün yüzüne

çıkmasını diye yasaklamayı tercih eder. Yani

akla gelen en basit ve ilkel yöntem... Hele bir

de konu müzik olunca insan gerçekten çok çok

çok özülsüyor. Zaten pandemi gibi bir belanın

içinde en çok etkilenen sektörleri, ekipmanların

hepsi döviz kuruna bağliken, sahne üstü/sahne

arkası binlerce insanın eve ekmeğe götürmesi

bir konserle bağliken konser yasaklamak mı?

Ne? Pekli biz ne yapalım? Düşünsene birisi

sana "şey yoksun" diyor, işte tüm bu vicdansız

ve düşüncesiz insanların insanlara daha da

çok selimmi çıkaracağız, şarkılar yapacağız,

o şarkılarda ortak duygular yaşayacağız,

hislerimizi içimizde tutmayı dışarı çıkardığımız

işin de kaba, empatiden yoksun, halden

çınamaz insanlar olmayacağız.

Vedat YILDIRIM (Kardeş Türküler)

Şöyle söyleyelim: Rock'ın bir dünyası, bir geleneği var: Woodstock'lar'ah

'68'lere, oradan Vietnam'a uzanan...

Bütün bunları takip etmiş bir dünyası

var, özgürlüğü olduğunu rahatça

söyleyebileceğimiz bir dünya.

Geçtiğimiz günlerde son olarak Zeytin-

li Rock Festivali yasaklandı. Fakat dönüp

bakıyorsun bu festivale Türkiye söyleyenler

bir tane grup çağrılmamış. Kürçe

söyleyen tek bir grup yok. Ben de "Herkes

kendine mi Müslüman oldu?" diye sordum.

Elbette festivalin yasaklanmasının tama-

men karşındaydım ama diğer taraftan da o

festivallerin içeriğini hazırlayan insanlar da

bunları hiç düşünmemişler. Biz eğeri yasak-

lara karşı aynı gemide olanlarsak, böyle

olduğumuz söylöyorsak, ama yaşarken

böyle yaşamıyorsak orada da bir tür ayrımcı-

lık yaptığımızı düşünüyorum. Bu evrenimizi

birleştiren lazımdır. Özgürlükler hiyerarşisini

de aşan, gerçekten özgürlüğü, koşulsuz bir

özgürlüklüğü ihtiyacı var ki birbirimize ke-

netlenebilmeli, birbirimizin elinden tutalım, birbirimize dayanışma gösterebilmeli. Bu parçalamalı hali, bu tür bir özgürlükler hiyerarşisi maalesef sistemin de işine geliyor.

Festivaller konusunda hatırlamakta fayda var: Zamanında

bizim de katıldığımız BarışaRock

gibi festivaller vardı. Belli bir söylemi olan,

alternatif diyebileceğimiz festivaller. Or-

alarda standlar açılır, LGBT+ lar gelir, kadın

hareketinden kurumlar gelir, kitap stand-

ları açılır. Daha bir festival gibiydi her şey

aslında. Artık bunlar kalmadı.

Zeytinli Rock Festivali gibi yerlere bir

söylem baskılamında ya da bir söylem kurarak

çıkarmıyor insanlar (Oradaki insanlar bunu en-

gelliyorlardı demiyorum, sadece bunun ol-

madığından bahsediyorum). Ama nasıl olursa

olsun, bu festivaller çok önemli. Yaşam

tarzlarını korumaya çalışan, birarada oturup

eğlenen gençlik ortamları bunlar ve her şey

rağmen değerlidir. Fakat yine de BarışaRock

gibi şeyleri çok özleyorum. Şimdiki festivaller

daha konser odaklı bir hale girmiş görünüyor.

Tekrar belirteyim, bu yine de değerli.

Biraz dansıklı dövüş gibi bir şey festivalin

yasasına kiden sürec. Birileri "Halk istemi-

yor, mahalleli durumdun rahatsız" diyor.

Bunun üzerine yasaklıyorlar. Tabii birlikte

canlanıyolar insanlar. Bu derneklerin çoğu

her taraftan finanse edilen, iktidarın baskı

unsurları. Dolayısıyla bir dansıklı dövüşten

bahsetmek mümkün. Halkımız istemedi

gibi bir şeyin gerçekçi olmadığı biliyo-

ruz... Aynı un(Doğan) konserinde de öyle

olmuştur; birileri aramış, genelde milliyetçi

mühafazakar diyebileceğimiz tondan birileri

ve yasaklandı konser.

Kültürel hegemonya konusunda bir

kuyruk acıları var, öyle bir şey söylüyor

İktidardakiler. "Her şeyi ele geçirdik ama

kültürel hegemonyamızı kuramadık" diye.

Aslında haklılar da bir yönüyle. Bir taraftan

o alana sürekli müdahale etmelerinin ve bir

yerinden girmeye çalışmalarının sebebi de

bu. Ancak kültür-sanat özgür bir mesele.

Onların dayattığı ideolojinin böyle özgürlük-

çü bir yanı yok. Onların bize sunduğu dünya,

gönüllerin ve ruhların bulunduğu bir dünya

olamaz.

Dersim Festivali (Munzur Boza ve Kültür

Festivali) meselesi... O bölgede zaten festi-

val kalmadı, Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı

yerlerde bu tür şeyler tamamen yasaklandı.

zaten. Fırat'ın öte yakası aynı bir memleket

gibi... Unutmamak lazım oraları da.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

MENDERES SAMANCILAR

İTİRAF II

O nun ön koltuğa iri bir denizanası gibi yayılıp oturmasın ardından arabanın içerisindeki bir raki kokusudolurmuştu. Söyle ufaktan da olsa ekmeğimi göz ucuyla süzmüş, az da olsa yağlı bir müşteri olduğunu anlamıştım. Böylesine sarhoş ve yağlı müşteriler normal zamanlarımdan farklı olarak çok bonkör olurlardı. Örneğin yirmi liralık bir mesafeye temiz bir elilik atar ve "Hayırlı işler" diyerek uzaklaşıp giderlerdi. Hele ki kumarda kazanmış bir tıpe, o lokma tadından yemmez hale getirirdi. O birine iyilik yapmış olmanın huzurunu yaşarken, ben ise rakıyı ve tüm içkileri icat edenlere dualar ederek mutlu olurdum. Giymiş olduğum lacivert takım elbisenin özel dikim olduğu, iri kıyım bedenine kalıp gibi oturmasından belliydi. İri kalın kaşları, kuzguni siyah pala bıyıklarını tam bir uyum içindeydi. Kaşların hemen üzerinden başlayıp giden grü siyah saçları da tıpkı kaş ve bıyıkları gibi özenle boyanmıştı. Yetmiş yaşlarında olduğunu ilk bakışta anlamıştım. O soba isine batıp çıkarak elli yaşlara inme mücadelesi vermiş ama mücadeleyi çoktan kaybetmişti, kaybettğini ise bir tek kendisinin bilmediği apaçık ortadaydı. "Fatih'e çek yeğenim" dediğinde, şivesinden doğu kökenli olduğunu anlamıştım. Koltundaki altın kaplama saatinden ve sol elinin orta parmağında takmış olduğuyirmi iki ayar altından yapılmış kırmızı taşlı şövalye yüzüğü fark ettiğimde, yolcumun ekonomik durumunun gayet iyi olduğunu kanaati ne varmıştı.

Nasrettin Hoca'nın, yemini günden güne azaltarak açlığa alıştırdığı eşeğini örnek alarak, ben de yaz lastikli Murat 124'ümü kış zeminine alıştırmış ve kar lastiği derinden kurtulmuşum. Taksim Meydanı'ndan yarım daha çizek Tarlabası Caddesi'ne inmiş ve doğrudan Fatih'in yolunu tutmuşum. Kaygan zeminde zikzaklar çizek Sarıaçane Geçidi'nden canımı zor kurtarmış ve nihayetinde Fatih'in parke taşları der sokaklarının birine ulaşmıştım. Bembeşay kardan sokaktaki evler neredeyse görünmez olmuştuk. Çıktığımız rampa bitmiş ve yanlamasına

ufak ufak kayarak kapıları geçmeye başlamıştı. O kapı bu kapı derken sonunda yolcumun oturduğu binanın önünde durmuştu. Bizimki hiç acele etmeden arabanın kapısını açtı, tam ayağına karlı zemine atacak bir ki koluna dokunarak hatırlatma yapmak istedi. "Day" dedim, "para vermedin". Bizimki bana dönerek gayet pişkin, sanki kırk yıldır abone müşterimmişçesine, "Tamam yeğenim yarın hallederiz." deyince, koltundan hafifçe tutarak aşağısı inmesini engellenmişim. Belki arabada on dakika kadar konuştuk. O "Param yok, yarın vereyim" diyor, ben "Hayır, olmaz" diyordum. "İlk yolcumsun ve sıftahım yok" dediğimde, "Üzerimde beş kuruş yok" diyor. "Tamam, in git." diyeceğim ama diyemiyordum. Karım aç, sigaram yok, hava soğuk ve benzinim de çok az. Bunların hepsini tek tek kıymetli yolcumu anlattım, vıcıcını sızlar da ona zuladan çıkarıp paramı vere diye her yolu deniyordum. Deniyordum ama bizimkinden tık yok. Sonunda anladım ki gerçekten beş kuruşu yok. Hani adamı tanımam yarın vermesini söyleyeceğim ama hiç tanımadığımı biri, ilki aydır gece soforülüğü yapıyorum adamı bir kez bile görmemiş, ne yolcu olarak ne sokaktan geçip giden bir yaya olarak. Sonunda ikimiz için iyi olacak bir çözüm önerdim. "Sen parmağındaki yüzüğünü bana teslim et, ben sana kaçık imzalayayım yarın parayı getirir yüzüğü alırsın." dedim. Bana göre çok mantıklı olan bu teklif, yolcumun bir anda sinirlenmesine neden olmuş ve "Ne diyorsun lan sen" diyerek bir anda kabadayılığa tutmuştu. Senin kabadayılığın bana sökmeyen diyerek arabanın kapı kilitlerine basarak kilitlendim ve doğrudan adamı aldığım yer olan Büyük Parmakparakı yaya durağına geldiğiy bırakmış ve gazlayıp gittim. O, sıradaki taksilerden birine doğru sallanarak giderken ben çoktan İstanbul'un karanlığına karışıp gözden kaybolmuşum. Taksicilik işinden nefret etmiş ve o gecenin sonra da anahtarları araç sahibine teslim ederek, ek iş olarak yaptığım bu mesleği hayatımdan çıkarmıştım.

Aradan iki yıl geçmiş, o yolcuyu da taksicilik işini de çoktan unuttum. Asıl mesleğime para kazanma umudum hiç gerçekleşmemiş, yan aç yanı tok yaşamımı sürdürmeye kaldığım yerden devam etmişim. Beşyolu Karakolu'nun hemen yanında Etkadilli diye bir bar vardı. Param olsa da olmasa da, haftanın iki işi geçesi o bara gidiyor, cebimde para varsa hesabımı ödüyoryoksa veresiye defterini yazdırıyordum. Elime para geçtikçe az da olsa borcumu ödemeye çalışıyordum. Yine gülerken bir gün gece saat üç gibi o bara gittim, param yok ama kredim diyerek kendimi teselli ettim ve duble ölçüsünde tek rakı söyleyerek, iki üç kişinin oturduğu barın bir ucuna emanete bırakılmış yorgun bir valiz gibi yerleşmişim. Aradan bir saate yakın zaman geçmiş, ben de üçüncü dublenin ortalamıştım. Bir ara kalkıp tualete gittim, geri döndüğümdeyse oturduğum uzun bacaklı taburenin yanına iri kıyım bir adam ve iki genç kadının oturduğunu gördüm. Yeri me oturdum ve yeni

komşularımla merhabalar, şerefeler derken biraz da olsa abıhaplı ilettilerim. Yalnız, adamı bir yerlerden tanıdığımı hatırlıyorum ama bir türlü de çıkarmıyordum. Ses tonu, saçlı, bıyıkları bana birini hatırlatıyor ama bir türlü de soramıyordum. Bu arada adam bana bir duble rakı ısmarladı, kadehleri tokuştururken parmağında ki kırmızı taşlı altın yüzüğü fark ettim ve her şeyi yeniden hatırladım. Evet solumda oturan, elimden kaçıp giden veli nimetimdi, iyice emin olmuştum. Aslında ne iyi adammış diye düşünmeye başlamıştım. Düşündüğüm içimi bir vıdan azabı kaplamış, yaptığım şeyden geç de olsa çok utanmıştım. Bu arada vakit sabaha yaklaşmış ben de altıncı dublenin sonuna doğru yaklaşmıştım. Birden adama her şeyi anlatarak vıdan azabından kurtulma düşüncesi tüm bedenimi yavaştan sarmaya başlamıştı. Adam beni çok sevmiş, bu gecenin hesapları kesinlikle benden demişti. Keşke demeseydi, adamın bu bonkörülüğü itiraf düşüncemi kamçulamış ve cesaretimi arttırmıştı. Kendimi iyice toparladım ve adama dönerek, "Dayıoğım sana bir itirafta bulunmak istiyorum" dedim. Elini omzuma atarak gayet içten ve sevgi dolu bir ses tonuyla "Anlat yeğenim dinliyorum" dedi. Ve ben cümlemeye aynen böyle başladım. "Bundan iki yıl önce, bir gece yarısı Büyük Parmakparakı Sokak'ında sen benim taksime bindin. O zamanlar gece taksiciliği yapıyordum, seni evine götürdüm, o taksici denimin işte." Gözleri kırpmadan bana bakıyor ne yapacağımı tahmin etmeye çalışıyordu. Kısa bir sessizlikten sonra, "Ee, sonra" dedi. Anladım ki olayı hatırlamaya çalışıyor, sarhoşluk zihnini bulandırdığı için olayı tam anlamadığını hissederek, konuyu biraz daha detaylandırarak istedim. "Taksiciliği hatırlamaya çalış day" dedim. "Hani üzerinde hiç para olmadığ için o taksici seni gerisin geriye getirerek aldığı yere bıraktı ve sen çok sarhoştun." dedim. Dedim adam adam boynuma bir sarıldı, beni şapur şapur öpüyor, ne olduğunu anlamıyadım, kafam iyice karışmıştı. Adam beni öldürmeden önce tezgahı mı kuruyordu? Ben tam bunları düşünürken, o yanındaki genç kadınlara dönerek beni işaret etti. "Bu var ya bu" ben, boku yedik diye düşünürken o lafa devam etti, "Bu var ya bu, adamın kralı, tam bir delikanlı, böyle adamlar benim canımı yesin. O şerifsiz taksici beni eve götürüp indirmeden geri getirdi, ama, paraya pula bakmadan beni aldi evime götürdü ve canını sağ olsun diyerek çekip gitti. O ki taksicisi de çok adamı ama bulamadım. İkinci dövmek için, ikicisini parasını vermek için, seni bana Allah gönderdi yeğenim." Meğerse ben onu bırak gittikten sonra başka bir taksici onu alıp evine götürmüş, bizimki de beni ikinci taksici sanıyor. Utancımdan ağzımı açıp tek laf edemiyordum, adam çok mutlu, bu mutluluğu bozmaya cesaret etmek ne mümkün. İkizim birlikte, ilk taksicinin arkasından sövülmedik tek küfür bırakmadık, o susuyor küfre ben başlıyorum, ben bırakıyorum o başlıyor. İkizim iki yandan yeni ceddime küfretmekten yorgun düşmüş, rahatlarmıştı. Neticede adam ve ben çok mutlu olmuştuk.

Mehmet Ali & Alihanefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://irantey.org>

Çizim: Mustafa Cöstan

ERDAL GÜNEY

32 HAVA

- Ne var kasada?
- Yiyecek, içecek, öteberi komutanım, düğün için.
- Başka bir şeyler daha olmasın sakın, çalgıcı falan?
- Yok komutanım, köyde sazımız var. Kendi yağımızda idare edeceğiz artık. İstersen açayım kasanın örtüsünü.

Jandarmaeliylegeç işaretiyaptıktanansonra Kamyonetçi Ziya yola koyuldu. Düğünlerde kendi yaptıkları boğmalarla kafayı bulan ahalinin istek şarkı nedeniyle çıkarttığı kavgaların beziştii jandarma. Her düğünde tantana kıyıyor, ahalî cümbür cemaat karakola taşıyor, çalgıcıların şikâyeti binbir dereden su getirildikten sonra geri aldirılıyor, ardından herkes saliveriliyordu. Çalgıcılar şikâyetçi olmasa bu kadar merasime de gerek yoktu aslında. Köylü birbirinden şikâyetçi olmayınca, kavgâ dövüş başladığı yerde bitiyordu. İkişen boğmaların ertesi güne eser kalmıyor, düne ait hiçbir şey hatırlanmıyordu. Jandarma Komutanı çözümü düğüne çalgıcı getirmeyi yasaklamakta bulmuştu.

Ziya, jandarma kontrol noktasını geçip ormanlık alana sapınca durdu. Kamyonetin arkasındaki kasanın örtüsünü kaldırıp gizlenen çalgıcıları şoför mahalline aldıktan sonra yola devam etti. Biraz gitmişlerdi ki yolunsağında, araçlarının patlamış lastiğini değiştirmeye çalışan yabancı birkerpiç

gördüler. Ziya kamyonetin penceresinden bağırarak yardım isteyip istemediklerini sordu. İçlerinden biri gerek olmadığını, halledebileceklerini belirttikten sonra zaten şifa için dağdaki ottan burçtan toplamaya geldiklerini söyledi. Konunun bir anda ota burca sıçraması yabancıların tedirginliklerini daha da açığa çıkartıyordu Ziya'nın gözünde. Ziya gülmüşedi, "Dikkat edin dikenlerine..." deyip yola devam etti. "Defineci bunlar, anlamadığını sandılar. Otmuş burçmuş. La ne işi olur şehertinin dağın başında. Yokluktan köylü kantaron, kekik, adaçayı ne varsa toplayıp pazara ayaklarına kadar götürüyor zaten..."

Dağ yolundan tırmanıp düze indiklerinde tepenin yamacına dizilmiş evler belli belirsiz görünür olmuştu. Uzaktan bir toz bulutunun geldiğini gören köy ahalisi, etrafı toprak damlı evlerle çevrili küçük meydana toplanmaya başlamıştı. Okuldan, evlerden alınan masalar, sıraların etrafına tabureler, sandalyeler dizilmiş, üstlericerez, meyve, yoğurt, kavurma ve ev yapımı boğma rakıyla donatılmıştı. Çalgıcılar emanet edildikleri mihmandar eşliğinde küçük evin damına çıkıp, kendileri için hazırlanan dört başı mamur, mükellef sofranın olduğu masanın etrafına oturduktan sonra hazırlıklarını başladılar.

takip bir iki üflledi. Kemancı Rıza uzun uzun yay çekerek bir türlü tutturamadığı kemanının akordunu yapmaya çalışıyordu. Davulcu Davut davulunun iplerini asılıp gevşemiş deriyi gerdi, tokmağını, çubuğunu hazırladı. Düğün sahibinin mihmandar olarak çalgıcıların yanına koyduğu Recep gözünü masadan ayırmıyor, çalgıcıların bir dediğini ikiletmiyordu. Sessiz, sakın ve uysal biriydi.

Vakit gelmişti. Gelinin evden çıkmasıyla tokmağın davula vurması bir oldu. Alkışlar eşliğinde köy meydanındaki kalabalık dalgalandı, bakadoklara koyulan boğma rakıların kokusu ortalığı sinmeye başladı. Çok geçmemişti ki arka sıralardan damdaki çalgıcılara doğru ses yükselmeye başladı.

"Haydın gayrı! Vurun bakalım bizim otuz iki havaya!" Otuz iki hava, düğüne katılanların listelediği 32 istek şarkının çalgıcılar tarafından durup dinlenmeden art arda çalınmasıydı. Akış sırasında oluşacak bir kopukluk, eksiklik demek tantanaya davet çıkartmak demekti. Hele de "Muhtar Kellesi", "Develi", "Kullar Olam" çalınmaz da atlanırsa yay haline çalgıcıların. Dert sadece bu olsa iyiydi. Asıl dert hangi masanın otuz iki hava listesinin öncelikle çalınıp söyleneceğiydi.

On masalardan beklenen itiraz gecikmeden geldi. "Durun bakalım daha bizim otuz iki hava çalınacak!" Ortalığın karışacağıının emareleri belirmeye başladığında muhtar

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranetey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

AÇILIVEREN KAPININ SESİNE BAKIYORUZ

bir ıvıngın elinde kalmış haliyle araya girdi. "Acelezeniz ne yahu! Çalıcılar uzun yoldan geldi. Yolu kendileri açsın, listelere sıra gelecek engüçlü" Ortalığı yatıştırırmaya çalıcıların eliyle de dam başındaki çalıcılara çalın talimatı veriyordu. Muhtar, her tantanada soluğu meydana alıp ahaliye sesini duyurmak için bağırmtarak telef oluyordu, boğazı yurttu kırıyor, şekeri fırlıyordu. Şekerinin hararetile eli masalardaki su dolu bardaklara gidiyor, bulduğu bardağı dikiyorodu kafasına.

Elektriksiz köyde karanlığa kalmazdı hiçbir şey. Gün gözüyle halledilir, günbatımıyla herkes çekilirdi hanesine. Öğlenle başlayıp gün batımına kadar süren düğüne boğma rakıyla dayanmak ne mümkündü. Boğma şişeleri boğaldıkça küçük köy meydana barut fiçisine dönmüştü. Muhtarın gayreti ile denge tutturulmuş, ikindine kadar tantanasız bir şekilde düğün devam etmişti. Çalıcılar kendi bildikleri yoldan gidip asılmışlardı çalıcılara. Mihmandar Recep çalıcılara her türlü ihtimamı gösteriyor, bir dediklerini ikiletiyordu.

Yoğurt, peynir, kavurma, üzüm, yemiş, kavun, karpuz dam başındaki masayı ziyafete çevirmişti. Çalıcılar olanca keyifleri ile çalıp söylüyorlardı.

Meydanda herkes için zaman ağırlaşmaya başlamıştı sanki. Kimin kime ne dediği, kimin oynayıp kimin oturduğu belli değildi. Aralarda bir anda atılan naralarıkırlarına çimdik yemiş gibi kendine getiriyordu ahaliyi. Sonra kaldıkları yerden ağırlaşmaya devam ediyorlardı. Alışkanlıklar olduğu üzere birbirlerine ve damdaki çalıcılara ses yükseltmeye başlamışlardı yine. Kimi, "Çalınnn! Bizim masaninkini çalın!" diye bağırırken bir diğer masadan tehditkâr karışıklık veriliyordu. "Siz oturun oturduğunuz yerde, sessiz dinleyin!" İlk tantana kalkışmasının ardından ikinci tantana kalkışması da arka sıradaikilerle ön sıradaikiler arasında başladı. Bu kez meydana ortasındakiler araya girip tantanayı yatıştırırken muhtar da, "Az dinlensinler yahu! Telef olacak adamlar çala çala..." diye bağırıp dam başındaki çalıcılara kesin artık anlamında eli işareti yapıtı.

İlk nefes alışlarıydı çalıcıların. O ana kadar iyi götürmüşlerdi. Kemancı Rıza mihmandara, "Kardeş çok uğraştın bizim için, bir bardak da sen iç," deyince Davulcu Davut, Rıza'nın kulağına hafifçe yaklaşıp fısıldadı. "Olum elleşme, karışma adama, içmesin!" Mihmandar Recep yalandan yok mok derken iskelete çoktan yanaşmıştı. Bir gözüyle muhtarın diğer gözüyle de düğün sahibini taradıktan sonra bir dikişte boğma dolu bardağı gırtlığından aşağı boşalttı. Ardından

bir bardak daha ve bir daha...

Köy meydanından sesler yükselmeye başladı başlayacak derken Mihmandar Recep olanca sesile bağırarak, "Çalın ülennnn!" diye ayağa kalktığında meydandakilerden, "Helalll Recep, Yaşaaal!" diye alkış, bağırış koptu. Olduğu yerde durmakta zorlanan Recep meydana ahalinin gazıyla ayağını vurmak için davula doğru uzattığı sırada Davulcu Davut elindeki tokmağı kafasına paraladı. Olan biteni gören ahali bir yandan dam başındaki çalıcılara doğru "Çalınnn!" diye bağırken diğer yandan da yatışan tantanaları alevlensin diye odun taşımaya başlamışlardı birbirlerinin masalarına. Ortalığın çok cephele meydan muharebesine dönmesi gecikmedi. Kimin kime salladığı, hangi masanın hangi masaya laf attığı belli değildi. Muhtar çalıcıların kapığı gibi bir üstteki elin damına çıkırttı. "Çalın! Durmadan çalın! Otuz iki havaçalın, Elli iki hava çalın, yeter ki çalın. Yoksa durmaz bu deyyuslar!" dedikten sonra ortalığı yatıştırmak için "Durunnn!" diye bağırarak meydandakilerin arasına karıştı.

En üst evin damındaki gözcük çocuk, o görülmüş patirmin arasında köyün toprak yolunda yükselen toz bulutunu görürnce var gücüyle sesini duyurmaya çalıştı, "Jandarmaaa! Jandarmaa! Jandarmaa! geliyoruz!"

Ahali kendi halindeydi. İtiş kakış, tantanadavam ediyordu. Gözcük çocuk damdan inip seçirterek kalabalığın içine

dalıp tekrar, "Jandarmal! Jandarmal!" diye bağırıldığına tantana sona erdi, meydana bir sessizlik çöktü.

Toz bulutu ovadaki yoldan süzülüp köyün yol ayrımına geldiğinde düzlükteki kayalıkların oradan büyük bir pattama sesi duyuldu. Toz bulutu köy ayrımında bir süre havada asılı kaldıktan sonra yönünü düzlükteki kayalıklara doğru çevirdi.

Dinmiş tantana, susmuş müzik, diki damagı kurumuş muhtarın bağırışıyla tekrar başladı. "Defincilere gidiyorlar!" Düğün kaldığı yerden devam etsin!" Sesi soluğu kıslan muhtar boğazını ısıltmak, hararetini bastırmak için masanın yurterinden aldığı dolu bardağı bir dikişte yuttu. İçtiğinin sek boğma olduğunu, bardağı boşaltıp dibini gördüğünde fark etti. İçinden akan o ateşli suyun etkisiyle "Allahhh" diye bağırıldıktan sonra öylece olduğu yere çömeldi. Tantanya son veren ahali tedirgin, merakla muhtarı izlemeye başladı. Çırt çıkmıyordu meydana. Ağır hareketlerle sallanarak ayağa kalkan muhtar başını kaldırıp gözlerini çalıcıların olduğu dama dikti. Sağ elini dama doğru sallayıp gırtlığına yirtarcasına çığırđ:

"Çalınnn ülennnn! Şimdi benim otuz iki havaıçalınnn!"

*Her düğünde
tantana çıkıyor,
ahali cümbür cemaat
karakola taşınıyor,
çalıcıların şikâyeti
binbir dereden su
getirildikten sonra geri
aldırılıyor, ardından
herkes
salveriliyordu.*

kavranamayan bi' tabiatın var yediveren çöl gülü asılığın şartlı mevcudiyetleri rengi bi' alev gibi görüyorum Eros'un izi var yetkenini dolduran rüzgârı dokunduğu akşam sefası konusunda, denizler aşmış umudun istikrarı.

kederin ağırlarından koparılımsız upuzun ipak çilelerin ucuca denk gelmişiz -ormanlar ne kadar rastlantısal doğurursa kanatları, o kadar alelade bi' kendiliğinde doğadaki tüm titreşimlerin buluşmuş bulunmuş bir kehribarda yaz gelmişiz arayan sorana açılveren kapının sesine bakıyoruz

aynaların ardında bu iç yolun da ayrımda şir bir fakat henüz yanılamış bir bi' iklimi geçiyor olsam gerek köpüklü gökte kartal, yıldızlı suda yumuş senli söylüyor gibi gibi imleri gören bi' tabiatım var planın plansızlık olduğunu da

toprağın fısıldadığını duymuş üst üste uzanmışız ansızın yedi kakkahaya tüt bulutlar dinliyor bizi biliyor tenis detenim tüm duyularım sana doğru fakat kekeleler ellerim açılveren kapının sesine bakıyoruz

mesafelerin şehla eşyası kilitler lağıpını bulmuş anlaşılan durmuş yedi renkli rüzgârgülü dinleniyor verandada sarmasıklıların sahin dünyanın sana bi' sözü olmalı hafifleyecek sessizliğin söküldüğü kenarından gülmüşüyor akşam havada kırmızı hecenin şarkısı gibi ışık izleri dökülüyor üzerimize

HAYDAR ERGÜLEN

KADINLAR MATİNESİ

Zehra Bilir ile Hacer Buluş'u niye hep karıştırırım bilmem. Birinin adını duyunca diğnerinin adı da gelir aklıma. Yeni değil üstelik, eskiden eskiye. Muzafer Akgün ile Muazzez Türüng'ü de karıştırırım halal Nezahat Bayram ve Aliye Akkılıç'ı da unutmak olmaz! Şimdi hatırlayan kaldıysa elbette Ben de hatırlansın diye yazıyorum biraz da!

Zehra Bilir'le ilgili bir kitap yayımlandı, *Tiridine Bandım*, 'kurulanmış yaşamöyküsü' altbaşlığını taşıyan kitabı Nil Mühür yazmış, Cumhuriyet Kitapları'nca yayımlanmış: "Uzun ve güzel bir hayatı oldu Zehra'nın. Yetenekliydi, hayalleri vardı, kararlılığı, çalışkanlığı ve disiplini ile hayallerinin de ötesine ulaştı. Ülkenin ilk kadın assolisti oldu, dönemin en tanınan, plakları en çok satan, bir gecede üç dört gazinoda birden sahne alan" Türkü Ana'yı o diyor yazar.

Ünlü gazeteci Hikmet Feridun Es "Türkü Ana" demiş ona ilkin. 1913'de, Elazığ'a, o zamanki adıyla Mamuretülazize'ye, şimdi Malatya'ya bağlı Arapgir'de Eliza adıyla doğar, babası 1915 Ermeni tehcirinde yitirir. Annesi de bir Türk'le evlenir. İlk sahneye çıkan, ilk şalvar giyen, ilk mendil sallayan gibi pek çok ilki de vardır Zehra Bilir'in ve "Zehra Bilir kimse bilmez" dediği gizleri, dertleri de. Öncelikle kimliğini gizler, tıpkı ses anıtmız ve Ermeni yetimhanesinde büyüyen, ana babasını 1915'te yitiren Van Ermenilerinden Ruhi Su gibi.

Gerçek adını Ermeni dostları bilseler de artık Türkü Ana olarak ünlenen Zehra Bilir'e karşı önyargılı ve olumsuz düşünceler gelişeceği gibi haklı bir kaygıyla bunu dillendirmeyiz.

1913'te Eliza Ölçüyan olarak doğdu, 2007'de İstanbul'da Zehra Bilir olarak öldü. Türk Halk Müziğinin öncülerinden oldu, yalnızca türkülerinin çeşitliliğiyle, söyleyiş tarzıyla değil, unutulmaz ses tonuyla değil, sahneye getirdiği yenilikler, gisiyle ilgili Türkü Ana adı da en çok ona yakışır elbette. "Tiridine Bastım" türküsüyle biliniyor, benim unutamadığım ve Zehra Bilir deyince aklıma gelen ilk türküyse, helvayı çok sevdiğimden belki de, "Helvacı Helva" türküsü, ki Bilir onu tok sesleyle "halvacı halva/şeker lokumdur halva/ kengir tohumlu halva" diye söyler, yani 'halva demesini' de Zehra Bilir!

Acısı çocuk yüreğine, yaralı belleğine sardı gitti. Tıpkı Ermeni öldürülen yıllar sonra ilk kez 1984'de Zeynep Oral'la yaptığı söyleşide açklayan öksüz Ruhi Su gibi. Yani 72 yaşındayken, ölümüne yakın söyleyebilen 'ruhu su' gibi.

Zehra Bilir memleketin her yerinden söyledi, yalnızca il dolaylarından değil, ruh dolaylarından da söyledi, hem neşeli, komik, eğlenceli oynak hem de uzun bir göçte olanların, asker yolu gözleyenlerin, kavuşamayınların, anadan babadan ayrı olanların çaresizliğini uzun uzun havalarda dile getirdi. "Sen bu yaylaları gülüm yaylayamazsın" derken Karadeniz'den, "Diyanbakır şad akar/Urfa Mardin'e bakar"ken Doğu'dan, "Manda yuva yapmış söğüt dalına/ yavrusunu sinek kapmış gördün mü?" diye söyleyip güldürürken de hep "ha bu diyar ha bu diyar" demiş sayılmaz mı? Ha bu diyar işte bu diyar, Türkiye, memleket, Anadolu. Bunu da en çok Ruhi Su ile Zehra Bilir! Ne diyelim, yine Zehra Bilir'in dediğini diyelim, "eledir oğul eledir /şimdiki zaman böyledir!"

Taksim Parki'nda bulunan aile gazinosuna bir Pazar öğleden sonra gittimş gibiymiş genciken, Eskişehir'de belediye gazinosuna gittim ama iyi hatırlıyorum, ortaokul sonda film almalıymış, yine bir Pazar öğle sonu. Ben gazinoya giden bir adam mıym, yooo, hepimiz gibi filmlerde görmüşümdür, ama

bir gün gazino kültürü dediğimiz ve elbette çevreyle bir bütün oluşturan o kültürü, havayı özleyeceğim aklıma gelmezdi. Gelmezdi, çünkü gericiliğin bu noktaya geleceği aklıma gelmezdi. Geldikleri gibi gidecekler" de, o eski hava ne zaman gelecek, hayat yasaksız, baskısız ne zaman yeniden şenlik olacak, ah!

Zehra Bilir'i çok dinledim, dinliyorum, hiç görmedim. Müzeyyen Senar, Neriman Altındağ Tüfekçi, Safiye Ayla, Hamiyet Yüceser adlarıyla anılır, eh onlar da Türkiye'de gazino deyince akla ilk gelen isimler arasındadır. Zehra Bilir memleketi büyük bir gazinoya çevirenlerin de başında gelir. Sonra memleketi büyük bir garnizona çeviren geldi. Şimdi de memleketi büyük bir tekkeye çevirdiler ki konserler, festivaller yasaklanıyor, yakındır gazinoların, sahnelerin de kadınlara kapanması. Zehra Bilir'i çok anarız, ararız, ama bir de o gazino günleriyle şen olan Türkiye'yi anıyorduz, arıyorduz. Acıklı, bağıryanık türküler de ağıtlar, uzunhavalara da şöylese varlığı neşeydi Bilir'in, tüm bir neşeden söz etmiyorum, müziğin memleket

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

semalarında özgürce terennüm edilerek içimide bazen gam, bazen bahçiyarlık, bazen hasret, bazende vuslat olarak kayması gibi, onun da ne söylese söyleşinin müziğe içkin o neşeyi bize yaşatmasından dem vuruyorum. Zehra Bilir'i özmek biraz da eksiğiyle fazlasıyla, yeni dedikleri bu garabetle karşieski Türkiye'nin değerini anlamak ve özmektir. Bomonti bir bahçesinde ailece eğlenen, içki içlerini fotoğrafına bakmak ve derinden birahhhçmek gibili!

Hacer Buluş deyince de aklıma Zehra Bilir gelir, söylemişim. Buyazıyı yazdım, artık kanştırmam ikisini. O da en çok "Mektebin Bacaları" türküsünün sesidir benim: "Mektebin bacaları/vay le le/ders verir hocaları/benim sevgili yârim/odur birincileri "Dayımdan duymuş olmalıyım, yanık sesyle, fermanyazdırıranka gözleriyle, çok evvelgiden abhaplardan, bana şiiri, edebiyatı olduğu kadar türküleride eveleski sevdiren gençadından. Zehra Bilir'i 'halva'dan sevdim, önce helvayı sevdimve severim, Hacer Buluş'u ise "Mektebin Bacaları'ndan, çünkü hoşuma giderli sözleri. Mektep, hoca, ders, birincilik. Yok, birinci olmayı sevmem! Bir de Turan Engin'e ait olan o türküyü söyler ki, onu unutamam için bu kadan bile yeterli: "Kadir Mevlam senden bir dilleğim var/Beni muhannet muhannet eyleme". Bilir'i de Buluş'uda dinleyince halk türkülerinin, sözleriyle müzikleriyle inanılmaz bir zenginlik olduğuna bir kez daha imin ediyorum. Türkülerin adları bilehemen dinlemeliştahi uyardırıyorum, sonra birbirine eklenerek sürüyor, o klişeyle de tam bir 'türküziyafeti'ne dönüşüyor: "Meşeler gôvernmiş varsın gôvernmiş/ söyleyin huysuz durmasın gelsin/uyumasn kötüyê aslısın ôlsün..." , "Gesi bağlarında dolanıyorum/yitirdim yârimi aranıyorum/ bir çift selamina güveniyorum", "Sabah oldu sabah oldu/cigaram yanmaz oldu/ah cigaramın dumanından/gözlerim görmez oldu", "Yüce dağ başında yanar bir ışık/ düşmüşünü derdine olmuşam şık/ak buğday benizi zülfü yolaşık/dividim kalemin yazarm/ böyle bir yavrunun derdi var vende/aha ben gidiyom sen hemen ağla..."

Akşam akşam Zehra ile Hacer'i ardarda dinleyip yazarken çoştum mu sarhoş mu oldum, türkülerin güzelliğine bir kez daha mi vuruldum, galiba hepsi, şimdi olduğu gibi klişelerin bazen ne kadar kaçınılmaz ve gerekli olduğuna da bir kez daha gördüm. Hacer Buluş'unusini de kimi türkülerde Zehra Bilir'in sesine çok benzetirim, ikisini de dinterken bu benzerliği yine duydum, ikisi de tok ve kararlı sesler.

Seha Okuş, iki filmde, ikisi de Türkân Şoraylı, söylediği türkülerle bile hep anılmaya değer. Konservatuar öğrencisi, düğün söylemesi, iyi icraat, türkünün hakkını türkülerde vermesi, onu kimi uzatmalarla zırtlak

oyunlarına, abartmalı ses gösterilerine, jest ve tavırlararakurbin etmemesi, sesterbiyesi ve daha benim bilmediğim, müziğe dair pek çok özelliğiyle de değerli elbette. Sonradan başka şarkıcılar bambaşka yorumlarla söyleyip renklendirseler de, iki türkünden ilki ve daha çok bilineni, "Hasretinle Yandı Gölüm"dür: "Yandı yandı sönüdü gönlüm/ evvel yüseklerden uçtu/düze indi şimdi gönlüm". 1973 yapımı "Dönüş" filmi kadar, şimdi ondan da ünlübir türkü bu. İkincisi 1974 tarihli "Açlık" filminde söylediği Akşehir yöresinden bir türküdür: "Ölmeyince sakın yârdan ayrılmâ" der: "Gelingelin alı gelin has gelin/ ak elinde ben olayım tas gelin/kalindeki tasaları ses gelin/ ölmeyince sakın yârdan ayrılmâ". Pek çok yorumu arasında benim gönlüm de, Seha Okuş'un söylediği, nerdeyse söylememek için söyleyerek daha da yakıcı kıldığı, har diyelim, kor, köz gibi ateşin saf hali diyelim, "Hasretinden yâni gönlüm"den yana. Ruhlı Su'dan severek dinlediğim "Su cerenin kaşığözü sürmeli" ile "İlk akşamdan yükdiler göçümü/bilen bilme yene desin suçumu" sözleriyle başlayan türkëve elbette "Ne feryad edersin divane bülbül/ senin bu feryadın divana kalsın" derkenli, türkülerindeki acıya karşın sesindekiesenlik ve içine atıyormuş gibi söyleyişli "Seha Okuş söyleyişi" diye apayrı bir eda var. İçten, serinden, ama derinden. Seha Okuş, bir klasik sayılır, özel bir ad. Bazı türkülerini söylemeye, bazılarını hatırlatmaya, bazılarını kimsesizliktenkurtarmaya gelmişve bunları gerçekteştirdikten sonra da yetişir deyip çekilmiş gibi. Sesine sağık.

Gülcan Opel ve Yüksel Özkasap da birlikte hatırladığımız türkücülerden. Gülcan Opel sesinittürkülerdenpop, fantazi ve arabeske kadar pek çok tarzda gezdirmiş. NeşetErtaş, Ali Ekber Çiçek gibi ustalardan yorumladığı türkülerle, "Adaletin bu mu dünya?", "Tatlı dile güler yüze", Gülcan Karaböcek'e de benzetirim onu. Asıl olarak o "Gurbet Treni'nin Gülcan Opel'idir. Bu da onu başta Almanya olmak üzere, Fransa, Hollanda, Belçika gibi, milyonlarca içşimizin çalıştığı ülkelere ünlendirdi. Arif Sağ'ın şimdi 'saray yancıolan sansunluşahsın' arkasında çağlayan gibi bağlama, elektrosaz çalıp damardan arabesk yaptığı zamanlar, bunu Arif Sağ yazımda anlattım, aynı zamanda da arabesk bestelere imza atıyor. Gülcan Opel'i "Almanya türkücüsü" yapan da Arif Sağ'ın "Gurbet Treni" bestesi: "Beraber çok mutlu yad/ neden ayrılık oldu/zalim gurbet treni/seni elinden aldı.../artık sabırm kalmadı/Kâğıt gel gurbet treni/ sevdâmden

bir haber/al gel gurbet treni". Bu şarkıyla adı da 'gurbet türkücüsü'ne çıkıyor Opel'in. 'Alamancı' değildi, oturum almasına karşınorada kalmak istemez, uzuntürumeler yapar, Arif Sağ'ın memleketi olan Erzurum Aşkale'yede giderler, atırlarla, davul zurnayla karşılanırlar, Arapça da okur, Hatay'da da büyük kalabalıklara konser verir. Gülcan Opel 1961'de başlayan Almanya'ya işçi göçünün 60.

Yılında hatırladı yeniden. Gurbetçi Türküleri adlı bir dinleti gerçekteşirdi. Gülcan Opel ile Gülcan Karaböcek, şarkıları da benziyor, gençlikleri de ve aklına biriktire geliyor ikisi de, 'yüreklerle işleyen' klişesiniinditdiğim sesleriyle.

Kadınlar Matinesi burada bitmiyor, Aynur Doğan'dan Belkis Akkale'ye sürece...

Yüksel Özkasap'ı Alamancı türkücülerin kraliçesi olarak düşünürüm. "Köln Bülbülü" de deniliyormuş meğer. Malatyalı Yüksel Özkasap 1966'da yerleşmiş Almanya'ya. Şimdi üçüncü, dördüncü kuşak edebiyatçıları, şairler var özellikle Almanya'da ve çoğu Almanca yazan. Özkasap, gurbetçi türkücüler arasında, hem yaşamını orada sürdürmüş hem Anadolu eğzileri, Neşet Ertaş, Aşık Mahzuni Şerif besteleriyle başladığı yolculuğunu, sonradan Almanya'dayaşadıkları, gerçekteli, acıları, dertleri de katarak sürdürmüşyolunu çizdi ve öne çıktı. Bestesi ve sözleri Cem Karaca'ya ait olan ve benim de yorumuyla en çok sevdiğim Cem Karaca şarkılarından olan "Beyaz Atlı"ya Türkiye'de de ünlendi Özkasap, 1 milyondan fazla sattı plağı: "Beyaz atlı şimdi geçti buradan/süvarisi can evinden vurulmuş/çıksın dağlar taşlar garıyı aradan/ beyaz atın süvarisi yorulmuş"tur çünkü.

Yüksel Özkasap belki de o gidip de dönememenin, yurttan, evden, yârdan, çocuklardan uzak kalmanın, elbette en kötü işerdeçalıştırılan en kötü evlerdekalmanın kahırlıya, kedireyle dolu işçilerin hissiyatlarına fazlasıyla sesolmuş bir şarkıcı ve türkücüdür, bir gerçekliktir ve gurbetçi sanatçı deyince akla ilk gelir. Fazla abartılı, ağdalı bir sesi ve söyleyiş vardır, gözyaşlarında daha fazla saklamak istemeyenler in sesine sığındırı bir sanatçıdır. Ciderek bu ses ve söyleyiş, yapmacıklıktan çıkıp söylediği parçaların doğal halıylağ gibi gelir dinleyene, alışkanlık yapar ve Özkasap da onu en iyi yorumlayan olmasabile, duygusunu en iyi yansıtan, ciğerden söyleyen, Alamancı olmanın halet-i ruhiesini, kendisi de yaşadığı için, eniyi, en yakındanbilen, böylecesinde, müziğinde Almanya'daki işçileri temsil eden bir figür haline gelir.

Kadınlar Matinesi burada bitmiyor, Aynur Doğan'dan Belkis Akkale'ye sürece...

BARİŞ AKPOLAT

BU RÜYA HEPİMİZİN

Yazarlıktan mıdır bilemem, elbet vardır bir etkisi. Beni hip-hop'ta cezbeden şey hikaye anlatımı. Genç nesle göre biraz eski kafalılık olduğumu biliyorum, yeni tarzlara ve MC'lere hep kulak versem de bana bir konuda hikaye anlatan şarkıları seviyorum. Yakında selam duracağım 39. yaşına verip geçin. Gazapizm memleketteki en has MC'lerden biri, sokağı anlatıyor, hikayeleri gerçek, samimiyeti gibi. Mazlumu koruyan, ezilene el, muktedirle siktir çeken bir yapıya var. Has adamları küfredişinden tanırısın zaten.

Kurduğu cümlelerden etkilenmemek elde değil. Kulağıma geldiği ilk günden itibaren çok sevdim. Türkiye hip-hop'un olmazsa olmazlarından biri benim için Gazapizm. Türkiye rap'in kilometre taşları nelerdir diye başlarsam bu yazı asla bitmez. Ceza, Dr.

Fuchs, Fuat, Cartel'den başlarsız günümüze kadar geliriz. Ezhel, Şehinşah falan diye devam ederiz.

Gazapizm'in 6 Ağustos 2022'de

UNIQ Açık hava'da verdiği Senfonik konsere gelenler tarihe tanıklık etti. Ben de bu yazıyla tarihi not almak istedim. Müziğini senfonik öğelerle besleyerek yükselten, cümlelere sığmayan hikayelerini koro vokalleriyle destekleyerek nakaratlarına bambaşka bir atmosfer sağlayan Gazapizm'i 2019'da İzmir'de Tepecik Filarmoni Orkestrası ile izlemiştim. Gazapizm ne yapmak istediğini çok iyi biliyor ve etrafında onun öngörülerini mükemmel bir şekilde hayata geçirebilecek bir ekiple çalışıyor. 2019'daki o konserden bugüne kadar çok yol kat ettiler. Orhan Şalliel sefiliğinde gerçekleştirilen senfonik konser gerçekten ağız açık ve gülümseyerek izledim. Gazapizm kadar Türkiye rap için de önemli sayılması gereken bir tecrübeydi hatta.

Öncelikle sestem sorumlu olan Furkan Acar, Emre Vural ve Serhan Altıncızyme'yi alkışlamadan geçemeyeceğim. Ateş Berker Öngören, Ecem Otcuçoğlu, Cihad Akbay, Berkin Lateli'den oluşan 4 kişilik Argo Orkestra dışında 55'i korodan oluşan 109 kişilik senfonik orkestrasının sesini, üstüne üstlük en önde rap yapan biri varken bu kadar mükemmel yakın yapabilmek muazzam bir başarı. Sahnenin sol tarafında durmama rağmen tam ortadan izliyormuş gibi her şeyi tane tane duyudum, vokalleri de anlayarak. Ayakta alkışlıyorum.

Konserde en çok beklediğim şarkı Gazapizm'in son yayımladığı 2 single'dan biri olan "Dünya Bu'ydü. Nakaratında 55 kişilik koronun "HAAAASSİKTİR BE!" diye bağırması içimden yağlarını eritti. Yeri geldiğinde, doğru yerde siktir çekebilmeyle önemli buluyorum.

Konserde de bunun hakkının verildiğini düşünüyorum. "Unutulacak Dünler", "İsminizi İstiyorlar", "Heyecanı Yok", "Ölümler Dirilerden Çalacak" herkesin hep bir ağızdan söylediği şarkılardı. Daha doğrusu tüm şarkılara eşlik inanılmazdı, bazen hayranların sesi, 55 kişilik Ladies & Gentlemen korosunu bile bastırdı.

Konserde sahneye çıkan Melike Şahin, "Olur Mu" adlı yeni Gazapizm düetinde çok etkileyiciydi. Şarkının nakaratı çok vurucu. Konsere gelemeyenler de yakında single'du duyacak. Saksafonda Anıl Şalliel, bağlamada Muhlis Berberoğlu ve dudukta Zafer Taşdan'ın katıldığı konser konuk açısından da zengindi.

Bu konser, şarkıların ilk düzenlemeleri yapılırken ne kadar ilerisinin düşünüldüğünün bir kanıtı. Zamanında ortaya konulan vizyon bugün organik bir orkestra ile can buldu.

Dünyanın en refah içinde yaşanan ülkesinde yaşasa bile anlatacak bir hikaye bulurdu Anıl (Gazapizm). Ve yine bulacak. Türkiye'ye dair, sokaklara dair, kendine dair... Hep bir hikaye ile karşımıza çıkacak. Ya bir derdini anlatacak ya başkasının derdine çare olma ya bakacak. Cümleleri oldukça da anlatacak.

Yıllardır hayalini kurduğu bir konseri gerçekleştirdi Gazapizm. Bu müziğin rüyası, bu Türkiye hip-hop rüyası, bu Gazapizm'in, Anıl'ın rüyası. Şarkıda bahsi geçen rüya gibi. Aralarda rüyaya kabus karışsa da hiçbir yolda ayaklarımız taş değmeden yürüyemiyoruz. Kabuslar kadar kadar rüyalar da bizim. Hatta bu rüya fazlasıyla bizim.

Anıl, 6 Ağustos 2022'de kendi tarihine bir not düşü. Ben de bu notu kendi günlüğüme yazdım.

Evren, WhatsApp Kullansa Keşke...

Her şey benim suçum. Doğru niyet edemiyorum. Evren, WhatsApp kullanmadığı için mesajım kendisini iletilip iletilmediğini göremiyorum. Üstelik aklım da çok karışıyor kalbime. "Zihninden uzaklaş, kalbine odaklan," demişti bir üstad ama ben, evren, zihnim ya da her neyse işte o dangalak yanımdır, her şeyi batırıyor. "Doğru niyet ettim mi acaba, ay niyetim kabul olur mu ki? Bu niyet olayı ya tam bir saçmalık mı?" gibi şeyler düşündüyorum bana. Ah işte böyle şüphelenirsem olmaz ki zaten! Bak gördünüz mü işte daha baştan kaybettim. Bazıları da soru sormak daha etkili diyor. Oyle mi yapmam? Soru sorunca, evren daha çok olası sunuyormuş. Bundan daha iyisi nasıl mümkün olur? Bundan daha baştan nasıl olunur? Böyle mi acaba? Hay Allah, "acaba" kelimesi, güvensizlik enerjisi içeriyor, onu yaymamam lazım. "Evrene güven, olana güven" Ah ama ben bir kaç kez niyet ederken yanlışlıkla "İstiyorum" da dedim. İstemek yokluk enerjisi yayar! Hani yok olduğu için istiyorum gibi. Oysa kitlek frekans yaymam lazım. İstiyorum yerine niyet ediyorum demeli. Ama aptal gibi "İstiyorum" dedim. Muhtemelen baştan kaybettim. Şimdi de "kaybettim" diyerek negatif enerji yayıyorum bak! Aptal kafam! Hissettiğim çaresizlik, boşluk, güvensizlik, tatminsizlik hissinin, yaşadığım dünyanın adaletsizlikleriyle, kalbimi dolandıranlarla, hayallerimi bıçaklayanlarla alakası bile yok. İçine doğduğumuz "Tüketiyorum öyleyse varım" diye diye tükenen sistemin konuyla uzaktan yakından alakası yok. Her şey tamamen benim suçum. Frekansımı yükseltebilsem, sorun kalmayacak ve bolluk, bereket beni donatacak. Ama benim bildiğim en yakın donatma frekansı "do not!" tan ibaret. Onu yapma, bunu yapma, öyle oturma, kalkma...

Kıscakış hissettiğim yalnızlık, boşluk ve anlamsızlık halinin tek sorumlusu benim. Çevremdeki anormal gerinlik, kutuplaşma, fikirleşme, adaletle güvensizlik, çaresizlik ve korku halinin hiçbir suçlu yok bunda. Hatta geçenlerde bu gerinliğin nedenini de keşfettim. Bir astrolog açıkladı: "Dolunay baş ağrısı, Halsizlik, yorgunluk, bunalmışlık hissi ve bol stres getirebilir. Kar-

şıklılıklar ayrıntılarına artacak. Sızsız olun, sakin kalmaya özen gösterin."

Evet, işte nedeni buymuş! Dolunay. Bunu nasıl düşümedim ki ben. Dolunay yokken, zaten herkes çok mutlu ülkemizde. Festivaller, konserler dört bir yanı süslüyor. Ormanlar yanmıyor. Kutuplaşma diye bir şey asla yok, herkes birbirinin görüşlerine, yaşam tarzına ve fikirlerine saygılı. Ama işte ah bu namussuz dolunay yok mu! Neyse benim dışımda da oluşacak bir şey var en azından. Hatta yeni bir neden daha keşfettim. Atalanız ve karmalar. Zeytin ağacının bize batıp çıkmayan dalları. Çok şükür bunu da hep beraber keşfettik, iyi oldu. Yani işsizsen, mutsuzsan, çocuğuna yemek alacak paran yoksa, istediğin okula giremiyorsan, grip de mezun oluncu iş bulamıyorsan, sırf kadın olduğun için konsertlerin iptal ediliyorsa, sokakta geç saatte tek başına dolaşırken bıçaklanıyor ya da tecavüzü uğruyorsan, kansersen, ölüyorsan, aldatılıyorsan, dolandırılıyorsan, bunların bütün nedeni ya sen bunları çektin kendine, ya da ataların çekti... Yoksa tecavüzü odine, o tecavüzçüyü serbest bırakan adalet sisteminin, seni işsiz bırakan eğitim sisteminin falan hiçbir suçlu yok. Varsa yoksa sen! İyi haber şu ki, atalarını onurlandırıp halletilersen bu karmalar çözülüyor. Evrene de doğru enerji yollarsan, güzel frekansları çekmeye başlıyorsun. Dansa başıma.

Tamam artık bu kadar ironi yeterli! Evet yazdıklarına bakıp bu enerji meselelerine hiç inanmadığımı ve şakayla karışık eleştirdiğimi düşündüyörünuz belkide. Haklısınız evet eleştiriyorum, ama inanıyorum da. Neye mi? Bilmediğim pek çok şeyin olduğuna. O yaktır, bu mümkün değil diye kestirip atmanın çok doğru olmadığına inanıyorum. Ama o ihtimal denizinin sömürülmesi ve kirlenmemesi gerektiğine de inanıyorum. Bilim adamlarının tamamen saçmalık diyeceği şamanlık boyuta da inanıyorum ama başıma gelen her kötü şeyin, benim beceriksiz frekans ayarlarım ya da karmalarla açıklanamayacağına da inanıyorum. Mesela çocukluğumdan beri anlam veremediğim bir doymama hissi vardır bende. Yerim ama doymam. Bir sürü doktora gittim. Pek de bir şey bulamadılar. Psikiyoloji olduğunu düşünmüştümdir

hep. Muhtemelen ruhumda doymayan bir şey var ve onu fiziksel açıktı hissediyorum. İşte o ruhumda doymayan şeyin sorumlusu atalardan gelen karmalar olabilir mi? Anneannemin annesi Çerkez sürgününden gelmiş. Belki çok açlık çekti yollarda, Rusya'dan kaçarken... Üstelik annem de dörtten fazla bebeğini doğurmuş. Belki o bebeklerin yaşama duydukları açlığı hissediyordum. Sonuçta aynı rahmi paylaştık. Diyemem ki safsata, yalan... Çünkü bilmiyorum. Ama en azından bilmediğimi de biliyorum. Enerji, ruh, karma, frekans, kuantum gibi kavramlar havada uçuyor ama tutunulacak mı yoksa kırılacak mı bu zeytin dalı bilmiyorum. Hastalıkların, korkuların, anksiyete ve kaygı düzeyinin genlerimize geçtiğini, annenin hormonlarının ve ruh halinin rahimdeki bebeği etkilediğini zaten bilim insanları kabul ediyor. Ama bir enerji alanı yaratıp ataların ruhlarıyla halleleşmeye gelince iş, bilemiyorum... İnsanın zihni ya da kalp gücüne her şeyi halledebileceğine inandığınız noktada, her türlü belayı da kendinizin yarattığına inanmanız gerekir. O zaman canımıza okuyan gerçek katilleri, hayal kıranları, baskıları, toplumsal, sınıfsal ve ekonomik sorunları nasıl sorgulayacağız? Nasılsa biz çekti, biz yarattık! Biz değilsek bile atalarımız! İşte bunu kabul etmek istemiyorum. Evet inanıyorum, iyile, güzelle, sıfaya, bilemediğimiz enerjilere, boyutlara, ama suçlulara, kötülere, acıyaranatılara, savaşları çıkaranlara, canımıza okuyanlara da inanıyorum. Çünkü varlar. Somut bir şekilde dünyayı, dünyamızı yakıp yıkıyorlar. Ve bunun sorumlusu ben değilim. Sen değişsin! Zeytin ağacından şu aralar tek beklentim, gövdesine yaslanıp soluklanmak, belki biraz sarılmak, gölgesinde uyumak. Uyutulmak değil. Çünkü içine edilmiş hormonlu gıda sektörünün, kanserojen binalarca maddenin dolaşımını sağlayan sistemini sorgulamak yerinde kurbanı suçlama kolaylığına kaçmak istemiyorum. Pekli kanseri sen çektin, yok atanın kanseri yaaptı diyerek asıl suçluları sorgulamamıza istenler, tecavüzü uğrayan kurbanı ya senin karmamış deyin tecavüzçüyü koruyanlar, işsizliğin ataların gelen kitlek enerji jesi deydip adaletsizliği ve yoksulluğu normalleştirtilen aslında kim? Haydi biraz da zeytinleri değil de kolayca bunu konuşalım...

Neoemperyalizm, Afganistan VE SIĞINMACILAR OLAYI -2

EMRE KONGAR

İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD ile SSCB (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği) arasındaki yaşanan "Soğuk

Savaş" dönemi, günümüz dahil, pek çok siyasal sürecin kaynağıdır. Her şey 1945'ten beri Emperyalist-Neoemperyalist-Küreselci takvime göre işliyor! Emperyalizm ve Neoemperyalizm bağlamında, bütün dünyada iç ve dış dinamik el ele gidiyor.

Elbette bu iç ve dış dinamik öğelerinin etkileşimi, ABD'de de egemendir ve bütün dünyaya oradan yayılıyor:

ABD, İkinci Dünya Savaşı sonrasında, dışarda, (Sovyetlere karşı) "Dünya Egemenliği" ilan etmek için (pek de zorunlu olmadığı halde) Hiroşima ve Nagazaki'ye iki atom bombası attı.

Tarih boyunca, güçlü (gelişmiş) ülkelerin gelişmemiş ülkeleri ya doğrudan işgal ederek ya da dolaylı yollarla sömürmesi ve Emperyalizmin Endüstri Devrimi'nden sonra dünya ekonomik düzeninin bir parçası haline gelmesi, bu sömürü düzeninin farklı taraflarında olmakla birlikte bütün ülkeleri etkilemiştir.

Çok kısa bir süre sonra içeride de McCarthy-cilik başlatıldı ve her türlü sol eğilim, hainlikle suçlanarak her yerden (siyasetten, medyadan, özellikle de Hollywood'dan) temizlendi.

Dışarda Sovyetler Birliği "Demirperde Diktatörlüğü" olarak ilan edildi.

Yine dışarda, Kuzeyden Güneye NATO (Atlantik İttifakı), Batı'dan Doğu'ya CENTO ve SEATO (Doğu Güneydoğu Asya) ile Sovyetler Birliği'ne karşı

edildi.

ABD, içeride vedaşında, (Sovyetler Birliği, dinci ve milliyetçi ideolojileri reddederek, sınıf egemenliğine dayandığı için) her ülkenin kendine özgü dinci politikalarını ve milliyetçi uygulamalarını destekledi, besledi, geliştirdi; Suudi Arabistan'ı (sadece petrolden dolayı değil, dincilikten dolayı da) "stratejik müttefik" yaptı.

Bu bağlamda 1950'lerden itibaren, Türkiye'yi

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranetey.org>

NATO'nun en Güney, Yeşil Kuşak'ın en Batı taşı, yani "kilit taşı" yaptı, laik ve bağışsız yapısını, dinci, milliyetçi, NATO'cu politikalarla boğdu.

Yine ABD, Soğuk Savaş döneminde, İslam dinini siyasette SSCB'ye karşı başıyla kullanmaya başladı.

Örneğin, Sovyetlerin Afganistan'daki varlığını karşı, Radikal İslamcılar El Kaide adı altında "Mücahit" olarak örgütledi, silahlandırdı, Sovyetleri yendi.

Fakat bu tür silahlı siyasal gruplar her zaman kendi yarıtarıcısının emrinde devam etmezler.

Örneğin, Sovyetler Birliği çöktükten sonra, El Kaide hedefsiz kaldı, İsrail ve onun arkasındaki ABD'ye döndü, 2001 İkiz Kuleler saldırısı oldu.

1991'de Sovyetler Birliği dağıldıktan yani Soğuk Savaş bittikten sonra, Huntington, ABD'nin yeni bir düşman bulması gerektiğini, ABD dümenü olarak Radikal Siyasal İslam'ın Komünizmin yerini alacağını ve ABD'nin (Batı'nın) onu da yenerek gelişmesini sürdüreceğini öne sürdü.

O sırada Radikal Siyasal İslam yeterince güçlü ve yaygın değildi ama ABD yine de bununla mücadele için "İlmüli (Amerikancı) İslam" modeli diye yanlış ve dinci bir model daha icat etti.

Bu noktada, Türkiye yeniden başrole yükseltildi:

ABD, Türkiye'yi de kapsayan Ortadoğu ve Kuzey Afrika'daki ülkelerde İlmüli (Amerikancı-Emperyalizmle uzlaşan) İslam modelini devreye soktu.

Türkiye'de AKP iktidarı, Mısır'da Mübarek-Mursi-Sisi fiyaskosu, Suriye yenilgisi, Libya'nın kan gölüne çevrilerek yok edilmesi, hep bu yanlış gibi görünen ama daima Neoemperyalizme evrilen Emperyalizmin lehine sonuçlar veren modelin ürünüydü.

Böylece ABD, "İlmüli (Amerikancı) İslam" adı altında, (aynen Afganistan'da Radikal Silahlı İslamı yarattığı gibi) Müslüman Kardeşlere ve AKP'ye destek verdi.

Bu bağlamda Pakistan'ın ve Suudi Arabistan'ın da önünü açarak, El Kaide, İŞİD, Taliban üzerinden hem kendisine soğuk bakan laik/yan laik Ortadoğu ve Kuzey Afrika diktatörlerini çökertiyor hem de kendisi için, Komünizmin yerini alan bir de "İslamcı rakip" üretmiş oluyordu.

Bu model, Mısır'da geri tepti, Suriye'de yenildi, Türkiye'de, içerde iflas etti, dışarda, ülke parayla "sığınmacı deposu" işlevini yüklediği için, başanlı görünüyor, Afganistan'da, geçici yenilgi gibi görünse de, "Komünizmin yerine geçen düşman" imajının güçlendirilmesine hizmet etti. (Unutmayın ki ABD bir yıl kadar önce Taliban ile anlaşma imzalamış ve Afganistan'ı siyaseten ve moral olarak zaten Taliban'a terk etmişti.)

Neoemperyalizm, İslam Dinini ile oynuyor, onunla tabiri caizse "dans ediyor":

Kimli zaman onu "Mücahit" olarak silahlandırıyor...

Kimiz zaman (kullanışlı aptal olan) Demokratları aldatmak için "İlmüli" bir maske ile sahneye sürüyor!

Ne yazık ki AKP iktidarı bu oyunda, artık kaybettığı belli olan iktidarını sürdürebilmek için, yardımcı rollerden birini devam ettirebilmek uğruna, ülkeyi yeniden ateşe atıyor!

Batı Uygarlığı'nın temellerini anlamadan, Batı Emperyalizmini, Yeniemperyalizmi (Neoemperyalizmi) anlamak, Emperyalizmin iç çelişkilerini yakalamak ve Afganistan'da, Ortadoğu'da, Kuzey Afrika'da, Türkiye'de olup bitenlerin mantığını çözümlemek olanaklı değildir.

Şimdi Batı Uygarlığı'nın temellerine sırayla bakalım:

Süreç, Rönesans ve Reformla başlar: Avrupa, Kilisenin siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel egemenliğinden kurtulur. Aydınlanma başlar ve siyasette, devlet biçimlerinde laiklik ilkesi evreye girer.

Endüstri devrimi sonunda ulus bilincinin, insan haklarının ve kadın haklarının gelişmesi başlar.

Sonuç olarak Endüstrileşme, Ulusal Bilin ve Demokratik rejimleri üretir.

Endüstri devrimi, çağdaş Emperyalizmi geliştirir.

Bu bağlamda, Emperyalizmin temellerine, iç çelişkilerine Yeniemperyalizminin doğuşuna (Neoemperyalizminin) baktığımızda şu süreç görülür:

Tarih boyunca, güçlü (gelişmiş) ülkelerin gelişmemiş ülkeleri ya doğrudan işgal ederek ya da dolaylı yollarla sömürmesi ve Emperyalizmin Endüstri Devrimi'nden sonra dünya ekonomik düzeninin bir parçası haline gelmesi, bu sömürü düzeninin farklı taraflarında olmakla birlikte bütün ülkeleri etkilemiştir.

Ortaçağ'da fetihlere dayalı kaba emperyalizim, Endüstri Devrimi'nden sonra, kendi içindeki paylaşım rekabetlerinden dolayı iki Büyük Dünya Savaşı'na ve onları izleyen Soğuk Savaş'a yol açarak maslak kaba emperyalizmin daha ince yöntemler aramasına ve Yeniemperyalizmin (Neoemperyalizmin) doğmasına yol açmıştır.

Emperyalizmin, sömürdüğü ülkelere Batı Uygarlığı'nın kültürünü, yani Endüstrileşme, Aydınlanma, Laiklik, Ulusal Bilinç, Demokrasi gibi beş değeri ve bunlara ek olarak Marksizm'i de taşıması, bu kültürlenme ve kültürleşmenin, (inculturation ve acculturation) Emperyalist Karşıt (Antiemperyalist) direnişleri başlatması; Bolivar, Jose Marti, Atatürk, Lumumba, Gandhi, Lenin, Mao, Allende, Castro ve benzerlerinin ortaya çıkması da Emperyalizmin yeni yöntemler aramasının zorunlu kılmasıdır.

Sömürdüğü ülkelerdeki kültürlenme ve kültürleşme süreçleri sonunda, kendi kültürünü götürmesinin yarattığı direnişleri kırmak için, Batı Emperyalizminin, dinciliği, ırkçı milliyetçiliği, bu iki kimliğe dayalı çoğunluk diktatörlüğü olarak yazıştırlan Demokratik Siyaseti ve bütün bunların semsiyesi olarak Komünizm karşıtlığını (Antikomünizmi) kullanmaya başlaması Yeniemperyalizmi (Neoempery-

A close-up portrait of a woman with dark, wavy hair, smiling warmly at the camera. She is resting her head on her right hand, which is propped up. The background is a soft, out-of-focus light color.

Eünde kehribar
tespih, dudak-
larında ezbere
okumaktan başı sonu
birbirine geçmiş du-
rası ile Zehra, camdan
dışarıyı izliyordu.
Ayaklarında bu ağrıtar-

Bunları düşünmek neye fayda, diye gözlerini
sildi yavaşça Zehra. Gözlerinden akan iki damla
yaş, buruşmuş yanaklarında yol yol ilerliyo-
du. Zaman her şeyin ilacı derlermiş, ne yalan.
Aksine yaşlandıkça netleşiyor görüntüler. Eğer
yaşadığın hayat bir çember ise ve tamamlamak
üzereysen hayatımı, hayatının bir nişane has

Düşüne düşünce uykuya daldı. Uykusunda yine veda gününü gördü. Yüzler, renkler, kokular gerçek gibiydi. Andon gittiği günkü gibiydi. Zehra biterdi, hatırına ağ kasının üstündeki varaya

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

dokunmuştu yine. Andon, nasıl düşüp de kaşını yaradığını anlatmaya başladı hemen. Zehra, sözünü kesmeden dinledi yeniden. Seni özdeldim, dedi birden. Andon utandı, kızardı, başını önüne eğdi. Beni unuttuğunu sanmıştım, dedi. Zehra hızla başını salladı iki yana. İnsan en iyi arkadaşını unuttur mu?, dedi. Bana hiç yazmadın Zehra dedi Andon.

Ter içinde uykusundan uyandı Zehra. Ona dedi, hiç yazmadım. Şimdi de biliyorum ki kime yazayım... Yazayım ya, gazetelere yazayım, ilanlara yazayım, haber salarım dört köşe. Denize saldığım şişedeki mektup gibi ya, olsun... Çemberi nasıl tamamlayacağımı biliyorum. Andon'a son kez nasıl ulaşacağımı biliyorum. Nasil ellerine dokunacağımı biliyorum. Ona sesimi son defa duyuracağım. O görse de görmese de, okusa da okumasa da, herkes duyacak, herkes okuyacak. Şimdi beni iyi dinle Ömer. Sana verdiğim bu yazı gazeteye yollayacaksın. İlan gibi bir şey olacak. Parasıyla değil mi? Tüm gazetelere vereceksin. Ne kadar tutacağın umurumda değil. Her harfini, virgülünü, hiçbir şeyini iksatmasınlar. Çemberimi böylece tamamlayacağım. O zaman huzur bulacağım. Öyle bakma bana, doktor ne dedi hem? Deddiğini yapın bakayım, üzülürüm sonra. Ne bu anneanne? diye sordu torunu. Bu, bu evladım çok özel bir veda. Çok sevdiğim eski bir dostuma, eski bir veda. Yıllar önce yazmıştım. Bu iş okuyamadım, yollayamadım. Ama şimdi, ömrümün bu son zamanlarında eğer bir şekilde duyurursam o günlerdeki çığlığımı, belki... Belki duyar, okur ya da hasretlik çeken, çekmeye zorlananlar anırlar. Benim acım, bizim acımız oluverir.

Zehra, yıllar önce Andon'un ardından yazdığı şiirini saklı sandığından bulmuş ve ona son kez ulaşmak, dokunmak umuduyla tüm gazetelere ilan olarak vermişti. Altında da şu satırlar yer alıyordu: Seni Unutmadım Andon...

VEDA

Omzumun üzerinden bakarken dedin ki son kez Hoşça kal
Geri geleceksin sandım nasılsa
Böyle gidiş olmaz ki hem
Nereye?

Elimde bakır tas, içinde su
Görünmez bir ip gibi geri saracak seni köyüne
Geri alacak
Döktüm ardından aceleyle

Kuru toprak emdi suyu
Sen gelmedin
Güneş tuttu ısıttı omzumu
Sen gelmedin

Aynı denizin karşı kıyısında
Bir ufak noktaydın sen şimdi
Hala el salladığını düşünürken
Göz aldanmasıymış
Ellerin
Minik bir dalgaymış, oynaşan

Seni Unutmadım Andon...

Zehra'n

ÖNDER ABAY

YOK\SUN

Siz de her adiminizde ne kadar tutacağınızı hesaplıyor ve geleceğinizden endişe duyuyor musunuz?

"Ben geleceğimi göremiyorum, gidecek olamam yol parası düşünüyorum." diyen 14 yaşındaki gencin videosu sık sık aklıma geliyor. Artık herkes aynı kaygıyı paylaşıyor, zenginler bile şikayetleniyor. Alım gücümüzle beraber hayal kurma hakkımızı da kaybettik. Kendini kurtarabilen kaçıyor ama Avrupa yoğun talepten nasıl korktuysa vizeleri de durdurdu. Hareket alanımız gitgide daralırken biz gıda gibi basit bir ihtiyacımızı karşılamak için ömrümüzü kırıncı bir şekilde hesap yapıyoruz. Çalışmak yetmiyor çalışmasak çıdacağız. Hiç kimse

uzun vadeli plan yapamıyor. Bizden umutlanmıyor, geleceğimizi aldılar. Pekli, bu anı da almalarına izin verecek miyiz?

İdeal hayat ve ideal benliğimizi elde etmemiz için gerekli senaryolarla bir gelecek planı yapmışızdır. Ulaşıncaya mutlu olacağımızı düşünürüz. Gerçekten ulaşsak mutlu oluruz belki ama hiç olmama ihtimalimiz de var. Hedefe ulaşırken süreçte değişmemiz ve hedefe olan ilgimizi kaybetmemiz de mümkün. Öyleyse sonucu belirleyen süreçtir. Kuş nereye konacağına yolda karar verir, biz niye sonuca odaklanırsınız?

Kendimizi yaptığımız en büyük haksızlık hedefler peşinde koşarken geçen zamanı yok saymaktır. Ütkenin üzerimizde yarattığı baskı, parasızlığın yarattığı stres yetmez bir de yapılmış gerekeni karşılayamadığımız için kendimize küseriz. Değişim potansiyeli taşıyan süreçte kendimizi oyuncak gibi planlarımızı itikleriz. Hedefe ulaşmak adına hislerimizi görmezden gelerek benliğimizi aramızdaki mesafeyi açar dururuz. Artık içimizde ne yapacağımızı söyleyen sestten başkasını duyamaz oluruz. Hayalini kurduğumuz mutluluk senaryosu gerçekleşse bile içimizde o mutluluğu hissedecek biri kalmaz.

Amaç mutluluksa gözünüzde büyütmenize gerek yoktur, kazandığınız okula veya aldığınız maaşa değil; sizin hissetme potansiyelinize bağlıdır. Sürekli peşinde koştuğunuz hazzı eğer kendinizi bırakıp ana izin verirsiniz şu içinde de bulabilirsiniz. Sorun geleceğinizi görememekte tekrar düşünün, hiçbirimiz göremiyoruz. Tabii ki hayallere, başarıya, tatillere hepimizin ihtiyacı var; ama kendimizi kaybetme pahasına değil. Hiçbir şey iyiye gitmiyor, dünya iyiye gitmiyor. Siz gidebilirsiniz.

Solduğunuz hava her an daha da kirleniyor, buzullar eriyor. Durup nefes alın ve oksijenin vücudunuza yayıldığını hissedin. Bu anın geçip gittiğini ve geri gelmeyeceğini, sadece bu yüzdün biricik olduğunuzu fark edin. Kendinizle aranızdaki mesafeyi azaltacak ne varsa onun peşinde olun, iyi dinleyin ve dinlenin.

Yaşam şartları yakın zamanda değişmeyecek, otobüs bedava olmayacak. Bazen gitmek, kalmaktan; kalmaya katlanmaktan daha iyileştirici olabilir. Cerekiyorsa giden, gitmek çok zorsa kalın. Şartları değiştirmesiz siz değilsin. Kendi kafanızdan çıkın ve geçip giden hayatı fark edin. Bize markette hesap yaptırırken çıldıkları zaman yetter, daha fazla zamanınızı yedirmeyin.

**Kuş nereye
konacağına
yolda karar
verir, biz
niye sonuca
odaklanırsınız?**

DOĞUŞ ŞAHİN

GEÇMİŞ GELECEK

"Babam kadar çok mu içtin?"
Meyhanenin loş ışığında on iki yaşında, ela gözlü, sarışın, kıvrık saçlı çocuk karşıdaki sandalyede öne arkaya sallanıyordu. Üzerinde Beşiktaş'ın yüzüncü yıl forması vardı.

"O ne kadar içerdi hatırlamıyorum."

"Ayakta durabiliyor musun?" Gözlerini kısıp beni inceledi.

"Bir süre kalkabileceğimi sanmıyorum." Daha hızlı sallanmaya başladı "Dikkat et, düşeceksin."

"Ben düşmem." Yine de sandalyeyi dört ayağı üzerine oturtmuştu.

"Düzersin, sadece düştüğünü söylemezsin." Kendimden biliyordum. Karşımda oturan yirmi yıl önceki halimdi. Üzerindeki formayı babam almıştı.

"Düştüğünü sakın söyleme!" Çocukken en çok böyle uyarılırdım. Düşmeye izin vardı ama bunu söylemeye yoktu. Sonuçta düşmemek insanın elinde değil. Bütün suçu yer çekimine atamam, benim de katkım oluyordu. Çocuklum, dünya büyüktü ve ben sınırlarımı zorlamayı seviyordum. Salıncaktan düşüp yüzümün yarısını yaraladığında insanlara savaş boyası sürdüğümü söylemiştim. İlkokulda hoşlandığım kıızı etkilemek için duvardan atlayıp bileğimi incittiğimde topallayan insanların neler çektiğini anlayabilmek adına rol yaptığımı iddia etmiştim. Çocukken yalan söylemek kolaydı, insanların yalana yabancılık oluklarını düşünüyordum. Söylediğimi şey kendim inanırsam onlar da inanır gibi geliyordu. Büyüyünce herkesin yalan konuşunda tecrübeli olduğunu görüp söylediklerimin hiçbirine inanmadıklarını fark ettim.

Düştüğümü saklamaya devam ettim ama düşmek, büyüdükçe yeni anlamlar kazandı. Asıl şansızlığım buydu. Dil canlıydı, değişiyordu. Ben değişemedim. Annem sakıdaki çocuğimin üzerine çok düştüğümü söylediğinde çeğiği götürüp parka dikmiştim. Psikolojik olarak düşmenin ne olduğunu öğrendiğime ağlamayı da bırakmıştım.

"Babama benzemisin." Fiziksel görünüşümü kastetmediğini biliyordum.

Kadehlerden birine utanıp rakı doldurdum

"Bu gece beraber rakıya düşelim."

"İstemem."

"Rakı içmiyor musun?" Çok daha küçükken birkaç yudum da olsa içtiğimi hatırlıyordum ama o yaşında ne yapıyordum hatırlayamadım.

"Düşmüyorum." Suyunu doldurup bitirene kadar içti "Hem o ne demek?"

Gülümseyip doldurduğum kadehi kendi önüne çektim "Düşmek bir anlam daha kazandı. Neden öyle dedim ben de bilmiyorum. Seni kızdırmak istedim sanırım."

"Sen ne zaman düştüğünü söylemeye başladın?"

"Bir kadına çok fena düştüm." Gözlerini kısıp anlamadığını belli edince açıkladım "Aşk oldum yanı."

"Hani uğruna bileğimizi incittiniz kız mı?"

Gülerek başımı iki yana salladım, üzül müştü. Neler olacak henüz bilmiyordu. Onunla hiç konuşmayacak, sevdiğini söylemeyecek, zamanla unutacak, arkadaş olarak kalacaktı. Ne bunları küçüklüğüme söyledim ne de bir hafta önce kızın nikahına gittiğini. Kendimi tanıyorsam böyle bir şey yaptığımı için kavgaya çıkarırdım.

"Bu sezon şampiyon olacak mıyız?"

Formasının üzerindeki armayı gösterdi.

"Bilmen bir şeyi değiştirmeyecek."

"Bilmek istiyorum."

"Aslında istemiyorsun, söylemeyeceğimi de biliyorsun."

"Çıme artık." Uzun karpıkların arasındaki

gözler gördüğü kişiden hoşlanmıyordu.

"Bu kadar çok içmesem şu an konuşuyor olmazdık."

"O yüzden mi buradayım?"

"Konuşacak kimsem yoktu."

"Babam da hep benimle konuşurdu."

"Herhalde oradan aklıma geldi."

Gelecekte bir şeyler öğrenmek için tüm mezelerin tek tek tadına baktı. Yeni bir şey yoktu, hepsi eski lezzetlerdi. Tekrar bana döndü "Büyüdüğümde nasıl görüneceğimi çok merak ediyordum."

"Biliyorum. Beklentini karşılayabildim mi?"

"Pek sayılmaz. Saçıma sevdim, ben de kısa kestireyim. Bir de sakal güzel olmuştur. Onun için beklemek zorundayım. Bir şey sormak istiyorum ama utanıyorum."

"İnsan kendinden utanır mı?"

"Doğru."

"Sor hadi."

"İlk ne zaman olacak?"

Ellerini bağlayıp bakışlarını kaçırdı. Bu hareketi unutmamıştım sadece bir konuda bu kadar utanırdım. Onu daha fazla zorlamak istemedim, gülerek cevap verdim "Daha çok uzum zaman var. Bu arada internet geçmişini sil. Abin onları görüyor."

"Bir şey yapmıyorum ki internete."

"Lan!" Bakışlarını görünce çabasının hiçbir işe yaramayacağını anladı "İnsan kendisine yalan söyler mi?" Söylediğim şeyi göldüm çünkü insan en çok kendisine yalan söyler.

"Yapacağım hatalarla ilgili beni uyarmak ister misin? Sonuçta sen bu filmi izledin."

Düştüğümü saklamaya devam ettim ama düşmek, büyüdükçe yeni anlamlar kazandı. Asıl şansızlığım buydu.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Yalnızlığın türküsü

kökleri toprakta
göğünde kuşu
suda balığı
ten içinde yanar canı

ruh katman katman
bir beden iki gölge
üçüncü sılada turna
kalanın izi aynada

rüzgâr olup uçanlar
kendi yolunu çizerler
kılçıklı tohuma gebe
toprağın ruhu bahar

kırlangıç kanadı göçebe
sırada hayat ağacı
ömür dediğin
nefeste saklı

boynuzlu davul ağıt yakar
örgülü saçlar yele gider
yılık ata binen
yalnızlığa türkü söyler

Yaradılıştan sırf faydayı arayan insanlar
doğal güzelliği görmezler bile.

Azra Erhat

Dostluğu ve
sevgiyi, yeni
doğmuş tüm
bebelerin
yüreğine
yazmak
isterdim.

Yılmaz Güney

- İmtiyaz Sahibi: Birgün Yayıncılık ve İletişim Tic. A.Ş. adına İbrahim Aydın
- Yayın Kurulu: Önder Aboş, Ümit Bektaş
- Edebiyat Danışmanı: Haydar Ergülen
- Editörler: Oğuz Alkan, Mustafa Kömüş
- Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Sefer Selçuk Özbek
- Reklam ve İletişim: 0546 2883328 - bavul@bavuldergi.com
- www.bavuldukkani.com
- Kapak Tasarım: Ahmet Can Sarıkaya
- Grafik Tasarım: Bora Can Sarıkaya
- Adres: Gülbahar Mahallesi, Avni Dilligil Sokak, Özden Apartmanı, No: 14/3 Mecidiyeköy/Siğirli İstanbul
- Baskı: İleri Basım Mat. Amb. Reklam Tarama Yayın ve Teknik Hiz. Tic. A.Ş.
- Adres: Yenibosna Merkez Mh. 29 Ekim Cd. Al Apt. No:5/902 Bahçelievler-İstanbul (Vizyonpark 2 Plaza B-1 Blok Kat:9 No:81-82)
- Tel: 0212 454 32 90 - 0212 454 34 83
- Genel Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş.
- ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

KANAL

NUTUK SÖYLENDİ YA BÖYLE KARŞILIKLI. AKLIHA ORHAN VELİ'NİN BİR ŞİRİ GELDİ HAŞİM BEY. "NELER YAPMAK BU VATAN İÇİN/ KİMİZ ÖLDÜK/ KİMİZ NUTUK SÖYLEDİK..."

NE DEMİŞ SİZİN ŞAIR KAYMAKAM BEY / "ÇEP DELİK, ÇEPKEN DELİK/ KEVÇUR MİSİN BE KARDEŞLİK!"

EFENDİM BU DAĞLARDA ESKİTAY VAR. UZUN SÜREKİR PEŞLERİNDEYİZ!

EŞKİYAYI DAĞDA ARAMAYIN KAYMAKAM BEY!

DERHAL BİR HÜFREZE ÇIKARTIN, ARAMAAYA BAŞLANSIN!

HÜKÜMETE GİDELİM BABAI! MAHKİMİZİ ARAYALIM! ONLAR GELMEYECEK BİZ GİDECEĞİZ!

ĞİT İŞİNE KARDASIM. HÜKÜMETİN İŞİ YOK SENİN DURUMUNU GÖRMETE GELECEK!

BEN TOPRAK İSTERİM, EKMEĞİMİ İSTERİM, MAHKİMİ İSTERİM, TOPRAĞIMI İSTERİM!

DOKUZ ÇOCUĞUNDAN DÖRT TANE KALMIŞTIR. HEPSİ SITHADAN ÖLMÜŞTÜR! NİYET HAŞİM AĞA'NIN KURSAĞI DOYMAK BİLMİYOR, DAĞA, TAŞA, SU SALIYOR, ÇELTİK EKİYOR DA ONDAN. İKİ DÖNÜM TOPRAĞIMIZIN EKİNİ DE ÇÜRÜYOR. HÜKÜMET BUNU MU EHRENDİYOR YOKSA ALLAH KELAMİ Mİ YALNIZ AĞAYI KORUMAK? KONUS KAYMAKAM BEY, CEVAP VER BİZİ!

KESİKEM SUYU! KESİKEM! GİDELİM ARKADAŞLAR!

BAVUL

Sen tüm kentten
daha yalnızdın.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi- <https://rantey.org>